

ศาลาหน้าศาล

ศาลปกครอง

ความเป็นธรรม คือ ภารกิจของเรา

ศาลาหน้าศาล

ความเป็นธรรม คือ ภารกิจของเรา

ศาลาหน้าศาล

สำนักงานศาลปกครอง

พิมพ์ครั้งที่ 3 มีนาคม 2557

จำนวน 10,000 เล่ม

จัดพิมพ์โดย

สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานศาลปกครอง

เลขที่ 120 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

โทรศัพท์ 0 2141 1111

<http://www.admincourt.go.th>

ออกแบบรูปเล่ม : ไพโรจน์ จิระอำรง

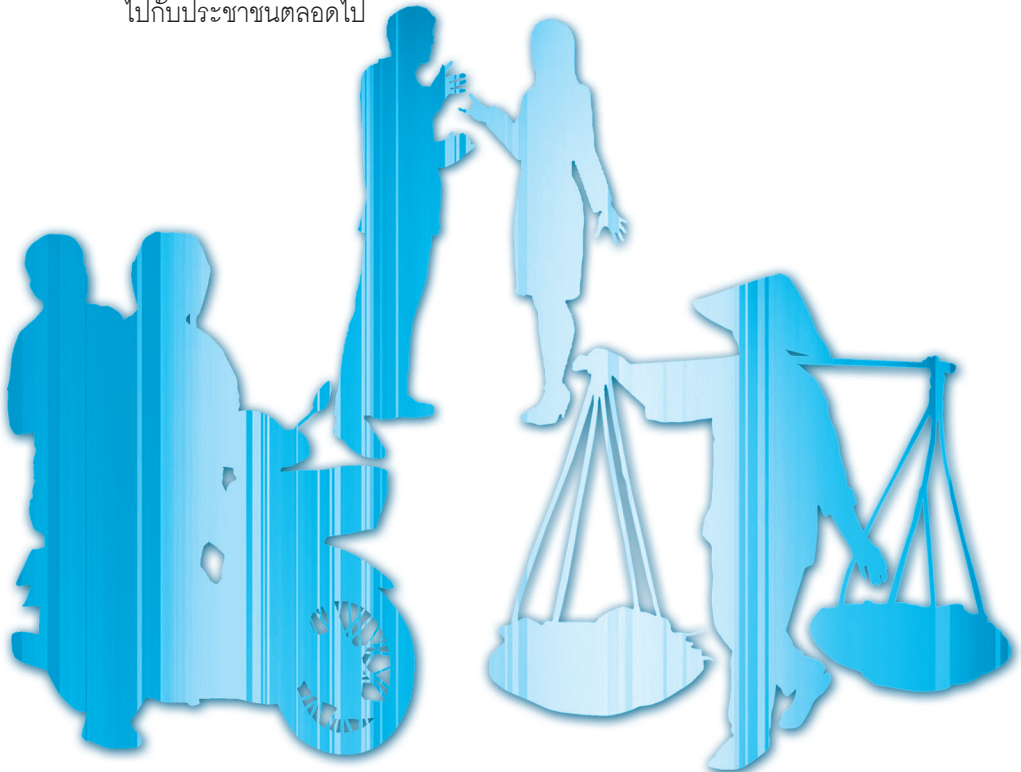
พิมพ์ที่ : บริษัท ดิน ดีไซน์ จำกัด

โทรศัพท์ : 0 2563 6921 www.din-design.com

เปิดศาลา

“ศาลาหน้าศาล” สร้างขึ้นมากีเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาลปกครอง โดยนำคำว่า **“ศาลา”** มาใช้เป็นชื่อหนังสือ เนื่องจากเห็นว่า **“ศาลา”** ถือเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่สะดวกและใกล้ตัวชาวบ้านมากที่สุด เป็นสถานที่ที่ชาวบ้านใช้ในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิด ถามไถ่สารทุกข์สุกดิบระหว่างกัน สามารถพูดคุยทำความเข้าใจกันได้ในทุกๆ เรื่อง ไม่เว้นแม้แต่เรื่องยากๆ ก็สามารถคุยอธิบายกันด้วยภาษาง่ายๆ ได้ ในลักษณะ **“เข้าถึง ตรงเป้า เข้าใจ”**

ด้วยเหตุนี้ จึงขอนำ **“ศาลาหน้าศาล”** มาเป็นสะพานเชื่อมร้อยความเข้าใจกับประชาชนทุกภาคส่วน เพื่อจะได้แลกเปลี่ยน ความคิดความเห็นทัศนะ ตลอดจนเสริมสร้างความเข้าใจอันดี สร้างไมตรีอย่างเป็นเอกภาพ เพื่อสร้างสรค์องค์กรศาลปกครองให้เดินหน้าต่อไปอย่างมั่นคงหนักแน่นเคียงข้างไปกับประชาชนตลอดไป

สารบัญ

1	ศาลปกครองคืออะไร	7
2	ทำไมต้องมีศาลปกครอง	10
3	ระบบศาลคู่คืออะไร	12
4	ตุลาการศาลปกครองมาจากไหน ใครรู้บ้าง ?	16
5	ศาลปกครอง และตุลาการศาลปกครอง ยึดโยงกับ ประชาชนหรือเปล่า	18
6	คดีปกครอง คืออะไร	20
7	ใครบ้างที่สามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ และยื่นฟ้องได้ด้วยวิธีใด	22
8	วิธีพิจารณาคดีปกครองของศาลปกครองที่เรียกว่า “ระบบไต่สวน” คืออย่างไร	24

9	การจัดตั้งแผนกคดีเฉพาะในศาลปกครอง เป็นประโยชน์อย่างไร	26
10	คำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองเป็นประโยชน์ ในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างไร	29
11	ศาลปกครองในเงื้อมมือใคร หลังพายุใหญ่โกล้เข้ามา	32
12	ใครได้ใครเสียกับการยุบศาลปกครอง	34
13	ศาลปกครองยังคงอยู่คู่สังคมไทย เราต่างเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน	37
14	ก้าวต่อไปข้างหน้า แม้หนักหนา แต่ยังหนักแน่น	40
15	เปิดประตูสู่อาเซียน คดีปกครองไร้พรมแดน	43

1

ศาลปกครอง คือ อะไร

ศาลปกครอง ถือว่าเป็นองค์กรตุลาการ ที่ทำหน้าที่ตัดสินคดี
ที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองกับชาวบ้านอย่างเราๆ ท่านๆ

สวัสดีครับ ในฐานะพนักงานคดีประจำศาลา ขอรายงานตัวพร้อมเปิด
ศาลาใหม่ เชิญคุณลุง ป้าๆ ล้อมวงเข้ามานั่งฟังได้ครับ หากมีปัญหาอะไรเข้ามา
สอบถามได้เลย ยังไงตอนนี้ ขอนำเรื่องราวเกี่ยวกับ “ศาลปกครอง” มาคุยเกริ่นนำ
เปิดตัวกันก่อนนะครับ

หลายคนเมื่อได้ยินข่าวลือกระหึ่มเมืองว่า จะมีการยุบศาลปกครอง

บางคนอาจตกใจ หลายคนอาจงุนงงสงสัย ไม่ทราบรายละเอียดที่แท้จริง
เลยว่า อ้าว แล้วศาลปกครอง คืออะไรหรือ หรือศาลก็คือศาล เหมือนกันหมด แถมเป็น
คำใหม่ที่ไม่เคยฮิตติดปากมาก่อนในสังคมไทย อาจจะเคยได้ยินแต่เพียงคำว่า
ศาลเฉยๆ หรือไม่ก็คำว่าศาลสถิตยุติธรรม แต่คำว่า ศาลปกครอง ไม่เคยได้ยินมาก่อน
อาจจะได้ยินบ้าง ก็แค่เพียงคำว่า ปกครอง เช่น การปกครอง เจ้าหน้าที่ปกครอง ฯลฯ
แต่หากมารวมกับคำว่า ศาล มันจะมีความหมายอย่างไร

“ศาลาหน้าศาล” มีคำตอบให้ครับ

คำว่า “ศาลปกครอง” หากเป็นคนที่ศึกษาเล่าเรียนมาด้านกฎหมายก็น่าจะคุ้นๆ กับคำนี้ แต่หากเป็นชาวบ้านทั่วไป มิได้ติดตามข้อมูลข่าวสารจากหน้าหนังสือพิมพ์ หรือทีวี อาจจะไม่คุ้นกับคำนี้ สำหรับในบ้านเรา ศาลปกครองเริ่มเปิดตัวก่อตั้งองค์กรครั้งแรกในปี พ.ศ. 2544 โดยถือกำเนิดเกิดมาจากครรภ์ที่ชื่อว่า รัฐธรรมนูญ ปี 2540 ซึ่งถือเป็นแม่ผู้บังเกิดเกล้าขององค์กรอิสระอื่นๆ อีกหลายองค์กรด้วย ซ้ำยังเป็นแม่ผู้ใจดีที่มอบสิทธิและหน้าที่ให้กับประชาชนอย่างเต็มที่ จึงได้รับการขนานนามว่า รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน

เรามาดูกันซิ แม่บังเกิดเกล้าได้ให้อำนาจหน้าที่ของศาลปกครองอะไรไว้บ้าง

ศาลปกครอง ถือว่าเป็นองค์กรตุลาการ ที่ทำหน้าที่ตัดสินคดีที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองกับชาวบ้านอย่างเราๆ ท่านๆ นี่แหละครับ หากว่าเกิดกรณีที่ชาวบ้านอย่างเราๆ ท่านๆ ไม่พอใจการทำงานของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง แต่ขออำนาจครับ ต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่นั้นครับ ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว ยกตัวอย่าง เช่น ลุงมี ยายมา ป้าเมี้ยน ไปอำเภอ หรือจังหวัด หรือสำนักงานที่ดิน หากว่าเจ้าหน้าที่ทำงานผิดพลาด หรือไม่ก็ละเลยไม่สนใจ หรือทำก็ล่าช้าไม่เป็นไปตามที่กฎหมายบอกไว้ จนพวกลุงๆ ป้าๆ ได้รับความเดือดร้อนเสียหายอย่างนี้แหละ ที่สามารถนำมาฟ้องศาลปกครองให้ตัดสินได้ว่า เอ ตกลงเจ้าหน้าที่ทำถูกหรือเปล่า ถ้าทำไม่ถูก ศาลปกครองก็จัดการยกเลิกเพิกถอนในสิ่งที่ทำไม่ถูกต้อง และศาลยังสามารถสั่งให้เจ้าหน้าที่ทำให้ถูกต้อง ขออย่าอีกครั้งนะ ถ้าทะเลาะกันเรื่องส่วนตัวก็ไปฟ้องที่ ศาลแพ่ง ศาลอาญา นะครับ

ยังไม่ได้มีแค่นั้นนะครับ อย่างที่ยกตัวอย่างไว้อย่างข้างต้น หากเห็นว่าสิ่งที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองกระทำนั้นทำให้คุณป้าน้าอาได้รับความเสียหายที่คิดเป็นเงินเป็นทองได้ อย่างนี้ก็แยสิ ใช่มั้ยครับ ไม่เป็นไร ศาลปกครองให้สิทธิในการฟ้องเรียกค่าเสียหายเข้ามาได้เลย เรียกว่า ดูแลรักษามลประโยชน์ให้คุณลุงป้าๆ กันเต็มที่และครบวงจร

และที่เป็นแพ็คเกจล่าสุดของศาลปกครองที่ออกมาเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิของชุมชนในการปกป้องรักษาสิ่งแวดล้อม นั่นก็คือการเปิด **แผนกคดีสิ่งแวดล้อม** - โดยศาลตั้งใจเป็นพิเศษเลยว่า ตั้งขึ้นมาเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนที่เป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ ฟ้องศาลเพื่อปกป้องคุ้มครองทรัพยากรเหล่านั้นจากเงื้อมมือของผู้ไม่หวังดี ไม่ว่าจะเป็นพวกเจ้าหน้าที่บ้านเมือง หรือตัวการในนามของการพัฒนาต่างๆ หรือจากกรณีการที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองละเลยไม่ดูแลสภาพแวดล้อม จนเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญขึ้นมากับคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องมลพิษจากเสียงฝุ่น ค้อน หรือสิ่งอื่นๆ ที่ก่อความเสียหายให้กับชุมชน ยิ่งงี้ คุณลุงๆ ป้าๆ สามารถยื่นฟ้องกับศาลปกครองได้ทันทีเลยครับ

คดีสิ่งแวดล้อม ถือว่าเป็นพัฒนาการล่าสุดของศาลปกครอง ในการปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนและชุมชนอย่างรอบด้าน และถือว่าได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว หลายฝ่ายบอกว่า ช่างโดนใจประชาชนเหลือเกิน โดยเฉพาะเวลาเกิดวิกฤติทางด้านสิ่งแวดล้อม ชาวบ้านในชุมชนที่ได้รับผลกระทบ มักมีดเบดดัน ไม่รู้จะหันเหไปให้ใครช่วยเหลือ ต่อไปไม่เป็นอย่างนั้นอีกแล้ว ศาลปกครองถือเป็นทางออกหนึ่งที่แก้ไขปัญหาให้ชาวบ้านได้ อย่างตอนน้ำท่วมใหญ่ ก็มีชาวบ้านหลายกลุ่มก้อนนำคดีมาฟ้องถึงความผิดพลาดในการบริหารจัดการเรื่องน้ำของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง โดยฟ้องเรียกค่าเสียหายเข้ามา หรือปัญหามลพิษในนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งก่อความเดือดร้อนให้ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านในชุมชนบริเวณนั้นเป็นอย่างมาก

พอจะเห็นและเข้าใจแล้วใช่มั้ยครับว่าตัวตนของ **"ศาลปกครอง"** อย่างคร่าวๆ เป็นอย่างไร และคงแปลกใจใช่มั้ยล่ะว่า แม้บทบาทหน้าที่ของศาลปกครองสำคัญขนาดนี้ แต่ทำไมยังไม่มีข่าวลือจะยุบศาลปกครองหน่าหุเหลือเกิน

2

ทำไมต้องมีศาลปกครอง

ศาลปกครองเกิดขึ้นจากประชาชน
และทำงานเพื่อประชาชน

เหนื่อยกันหรือยังครับ เปิดตัวค่อนข้างหนักไปหน่อย ยังไม่จบแค่นั้นครับ เรายังมีสาระน่ารู้ให้ได้รับรู้รับทราบกันอีก เชิญฟังต่อเลยครับ

อย่างที่บอกกล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่า ศาลปกครอง คลอดออกมาจากครุฑรัฐธรรมนูญ ปี 2540 แต่นั่นเป็นกระบวนการทางกฎหมายที่มีผลให้ศาลปกครองเกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรมและมีการกำหนดอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองไว้อย่างชัดเจน แต่หากย้อนกลับไปในอดีตจะพบว่า การก่อร่างสร้างตัวของศาลปกครองนั้น มีกระบวนการก่อเกิดที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง มิได้เกิดขึ้นมาเพียงชั่วข้ามคืน แต่เกิดขึ้นจากรากฐานที่หนักแน่นมั่นคงทั้งในแง่ของประวัติศาสตร์และองค์ความรู้ทางด้านวิชาการ

หลายคนคงไม่ทราบว่า เดิมทีระบบการวินิจฉัยคดีในลักษณะของศาลปกครองนั้น ได้ถูกวางรากฐานไว้ในส่วนของ คณะกรรมการวินิจฉัยร้องทุกข์ ซึ่งอยู่ในสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มากกว่ายี่สิบปีก่อนที่จะมีการจัดตั้ง

ศาลปกครองขึ้นมาอย่างจริงจัง “ระบบการร้องทุกข์” ในสมัยเริ่มแรก คล้ายเป็นการเตรียมความพร้อมทั้งในแง่วิธีการพิจารณาและบุคลากร ตลอดจนองค์ความรู้ของคดีปกครอง ดังนั้น จะเห็นได้ว่า เมื่อมีการจัดตั้งศาลปกครองขึ้น ทุกอย่างดำเนินไปอย่างราบรื่นและเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ช้ำยังตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างน่าพอใจ มีการตอบรับด้วยดีจากประชาชนโดยทั่วไป องค์กภาคประชาชนต่างๆ องค์กรพัฒนาเอกชน หรือแม้กระทั่งฝ่ายเจ้าหน้าที่บ้านเมืองทั้งเป็นที่ยอมรับของสมาชิกของศาลปกครองในต่างประเทศ

และหากพิจารณาสภาพของสังคมไทยด้วยแล้ว จะเห็นได้ว่า ระบบราชการมีบทบาทในสังคมไทยสูงมาก อาจจะเรียกได้ว่า อยู่ในวิถีความเป็นอยู่ของพวกเราทุกคน การขยับปรับตัวจะทำอะไรตั้งแต่เกิดจนถึงบั้นปลายชีวิต ล้วนข้องแะกับระบบราชการ ไม่ว่าจะทางใดทางหนึ่ง ดังนั้น ปัญหาของระบบราชการที่ไม่สามารถสนองความต้องการของประชาชนได้ จึงเป็นปัญหาที่สำคัญที่ถูกหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงบ่อยๆ และหลายฝ่ายพยายามคิดหาทางออกเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเมื่อมีการปฏิรูปการเมืองครั้งใหญ่ จึงเป็นโอกาสที่ดีที่ศาลปกครองจะเป็นทางออกหนึ่งในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของระบบราชการ ภาคประชาชนจึงร่วมกันผลักดันให้เกิดศาลปกครองขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรม

จะเห็นได้ว่า ศาลปกครองเกิดขึ้นจากประชาชน และทำงานเพื่อประชาชน ดังนั้น การจะยุบหรือล้มเลิกศาลปกครอง ก็ต้องเป็นเรื่องของประชาชนที่จะตัดสินใจพิพากษาว่า ศาลปกครองยังจะคงอยู่ต่อไปหรือไม่ในอนาคต ใช่มั้ยครับ

3

ระบบศาลคู่ คือ อะไร

“ศาลยุติธรรม” ตัดสินคดีแพ่ง คดีอาญา

“ศาลปกครอง” ตัดสินคดีปกครอง

หลังผ่านเรื่องหนักๆ ไปชุดใหญ่ ศาลาของเราก็มีแขกเข้ามาเยือนบ้างแล้ว
นั่นไง ลุงแยมเดินเข้ามานั่งพักในศาลาแล้ว พร้อมพกพาข้อสงสัยบางประการ
เกี่ยวกับ “ระบบศาลคู่” เข้ามาด้วย หลังตะแคงได้ยินข่าวลือหนาหูเหลือเกินจาก
นักการเมืองชื่อดังว่า--

ระบบศาลคู่ช่างไม่เหมาะเอาเสียเลยกับสังคมบ้านเรา!

เอ...แล้ว “ระบบศาลคู่” มันเป็นอย่างไกันหว่า ? ลุงแยมสงสัยยิ่ง

มันจะเหมือน “รถไฟรางคู่” หรือเปล่าหนอ ? เอ...ชักเลอะเทอะกันใหญ่แล้ว
ลุงแยมนึกดำตัวเอง

สักครู่ พนักงานคดีหนุ่มน้อยโผล่เข้ามาอย่างขึงขังน่าเชื่อถือ ลุงแยมได้ที
ยิงคำถามเข้าใส่เป็นชุด หนุ่มพนักงานคดียิ้มรับอย่างมีไมตรี ก่อนเอ่ยเจื่อนอธิบาย

มันเป็นอย่างนี้ครับคุณลุง “ระบบศาลคู่” ก็คือ สังคมที่มีระบบศาลที่
ประกอบไปด้วย “ศาลยุติธรรม” ที่เราเห็นกันอยู่ทั่วๆ ไป ตัดสินคดีแพ่ง คดีอาญา และ

“ศาลปกครอง” ของเรานี้แหละ ที่ตัดสินเกี่ยวกับคดีปกครอง ทั้งสองศาลแยกทำงานกัน อย่างชัดเจน

เอ...มันก็ศาลเหมือนกันใช่ไหมละ แล้วทำไมต้องแยกกันด้วยละ ลุงแยม ยังสงสัยอีก

คือจ้ะครับ มันจะต่างกันตรงคดีที่ศาลตัดสิน อย่างศาลยุติธรรมก็ตัดสินคดีแพ่ง คดีอาญา ลุงคงรู้ละว่าเป็นคดียังไง

ลุงเองก็ยังไม่ค่อยแน่ใจเหมือนกัน พ่อหนุ่มอธิบายให้ฟังหน่อยสิ คดีทั้ง สองศาลมันจะแตกต่างกันยังไง ลุงแยมยังอึ้ง คิ้วขมวดแทบชนกัน

อย่างนี้ครับ คดีแพ่ง คดีอาญา ก็เป็นคดีทั่วไปที่เราเห็นคนฟ้องร้องกัน ถ้าคดีแพ่งก็เช่น คดีเกี่ยวกับทรัพย์สินต่างๆ เรื่องมรดก ครอบครอง คดีอาญา ก็เช่น คดีที่ฆ่ากัน ทะเลาะเบาะแว้ง ด่าทอ หมิ่นประมาท สารพัด คดีอย่างนี้ ฟ้องได้ที่ ศาลยุติธรรม คดีเหล่านี้จะเยอะแยะมากมาย

ลุงแยมพยักหน้า เมื่อตัวอย่างที่หยิบยก ชัดตรงกับที่ตะแคงประสบพบเจอ

ส่วน “คดีปกครอง” ก็เป็นคดีที่ประชาชนอย่างพวกเราท่านๆ ทั้งหลาย มีปัญหาหรือข้อขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานรัฐทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็น กรณีที่เจ้าหน้าที่ทำงานไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ทำให้พวกเราต้องลำบากเดือดร้อน หรือเพิกเฉยไม่สนใจเรื่องของประชาชน ที่ยื่นเข้าไปขอความช่วยเหลือหรือทำงานช้า ทำให้พวกเราต้องเสียเวลา และอีกเยอะแยะมากมาย คดีอย่างนี้ ต้องมาฟ้องที่ “ศาลปกครอง” เท่านั้นจ้ะครับ

ชักเริ่มเข้าใจแล้วละ บทบาทหน้าที่ของศาลทั้งสองแยกกันชัดเจนใช่ไหมละ ลุงแยมเริ่มเรียบเรียงความเข้าใจแล้วถามขึ้นบ้าง

ถูกต้องแล้วครับ ผมอธิบายต่ออีกนิด แต่เดิมนบ้านเรามีแค่ “ระบบศาลเดียว” ก็คือระบบศาลยุติธรรม นั่นแหละ เมื่อก่อนมีอะไรก็ไปฟ้องศาลเดียว ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้ง “ศาลปกครอง” ขึ้นในปี พ.ศ. 2544 บ้านเราเลยมี “ระบบศาลคู่” อย่างที่เห็น

ลุงแยมเริ่มเข้าใจแล้ว เริ่มยิ้มได้ แต่ไม่วายสงสัยอีก

แล้วเจ้า “ระบบศาลคู่” มันดียังไงล่ะ มันจะไม่ฟ้องผิด ฟ้องถูกหรือ ลุงว่าฟ้องศาลเดียวไม่ดีกว่าหรือ ไม่ต้องคิดให้วุ่นวายว่าจะไปฟ้องศาลไหน

พนักงานคดีฯ หนุ่มนึกว่าทุกอย่างจะจบลงแล้ว แต่เมื่อโดนคำถามโยนมาอีกระลอก ก็ถึงกับอึ้งไปเหมือนกัน

มันยังีครับคุณลุง ดูแล้วเหมือนกับว่าเป็นระบบศาลเดียวน่าจะดีกว่า คุณแล้วสะดวกดี แต่อย่าลืมนะครับว่า วิธีการตัดสินคดีของศาลทั้งสองศาลต่างกันนะครับ อย่างศาลยุติธรรมตัดสินคดีแพ่ง คดีอาญา ก็ใช้ “ระบบกล่าวหา” ต้องจ้างทนายเสียเงินเสียทอง ส่วนศาลปกครอง ตัดสินคดีปกครอง ซึ่งใช้ “ระบบไต่สวน” ซึ่งศาลต้องลงไปหาพยานหลักฐานเอง จะมีหรือไม่ต้องมีทนายมาช่วยก็ได้ เหมาะกับประชาชนทั่วไปซึ่งไม่ค่อยมีความรู้เรื่องกฎหมายนัก ฟ้องเองได้เลย หรือไม่ก็ส่งไปรษณีย์มาก็ได้ เห็นมั๊ยล่ะ ทั้งสองศาลจะมีความชำนาญกันคนละด้าน ไม่เหมือนกัน

ก็เลยต้องแยกกันไข่มั๊ยล่ะ ลุงแยมเสริม

ใช่ครับ ผลดีก็ตกมาอยู่ประชาชนอย่างพวกเรานี้แหละ เมื่อศาลแยกกันชัดเจน ท่านก็ทำงานได้อย่างเต็มที่และสบายใจขึ้น องค์กรความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองต่างๆ ก็พัฒนาขึ้น ศาลเองก็ตัดสินคดีในส่วนของตัวเองได้อย่างชำนาญเชี่ยวชาญขึ้น ทำให้คดีรวดเร็ว เสียความเดือดร้อนให้ผู้ฟ้องคดีได้อย่างทันการ ประชาชนก็จะได้รับความยุติธรรมมากขึ้น

ลุงชักจะเห็นด้วยกับพ่อหนุ่มแล้วล่ะว่า “ระบบศาลคู่” มันดีจริงๆ ไม่เหมือนอย่างข่าวลือที่ดูจะเลื่อนลอยเลื่อนเปื้อนไร้เหตุผล

4

ตุลาการศาลปกครอง มาจากไหน ใครรู้บ้าง ?

นอกจากจะเก่งกฎหมายแล้ว
ยังต้องเป็นผู้ชำนาญเกี่ยวกับงานราชการ

ลุงแยมเจ้าเดิม ยังสงสัยไม่เลิก

เอ...เมื่อเป็น “ระบบศาลคู่” และผู้พิพากษาของแต่ละศาลจะเหมือนกัน
หรือเปล่านั้น พ่อหนุ่ม

ไม่เหมือนกันปะหรือครับ ถ้าศาลยุติธรรม เขาจะเรียกว่า ผู้พิพากษา ต้องจบ
เนติบัณฑิตก่อนถึงจะสอบเข้ามาได้ แต่ถ้าเป็นศาลปกครอง เขาจะเรียกว่า ตุลาการ ก็จะมี
การสอบคัดเลือกเข้ามาเหมือนกัน แต่ตุลาการศาลปกครองจะต่างกับผู้พิพากษา
ศาลยุติธรรม ตรงที่ว่า ตุลาการศาลปกครอง จะคัดเลือกมาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการ
บริหารงานภาครัฐ พุดง่าย ๆ คือ นอกจากจะเก่งกฎหมายแล้ว ยังต้องเป็นผู้ชำนาญ
เกี่ยวกับงานราชการ ส่วนใหญ่ก็จะเป็นข้าราชการที่ทำงานมายาวนาน มีความชำนาญ
เชี่ยวชาญในเรื่องการบริหารงานบุคคล วินัย ที่ดิน การจัดซื้อจัดจ้าง หรือเรื่องอื่นๆ
อีกมากมาย

อ้าว ทำไมไม่รับคนหนุ่มๆ ที่เพิ่งจบใหม่ๆ เก่งกฎหมาย เข้ามาทำงานล่ะ
 อย่างที่บอกตั้งแต่ต้นนั่นแหละครับ คดีที่ศาลปกครองตัดสินจะเกี่ยวข้องกับ
 กับระบบราชการ จึงจำเป็นต้องนำผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับระบบ
 งานราชการมาเป็นผู้ตัดสินคดี ลองคิดดูสิ หากเอาเด็กๆ มาตัดสิน ประสิทธิภาพ
 งานราชการก็ไม่เคยมีมาก่อน เดียวจะไม่ทันกลเม็ดเด็ดพรายของข้าราชการที่ปฏิบัติ
 โดยมีขอบเอาได้นะครับ

— นั่นแสดงว่าตุลาการศาลปกครองก็ต้องอาวุโสมากๆ กันทั้งนั้นแหละ

ไม่ถึงขนาดนั้นหรอกครับ อาจจะมีเครื่องขีมิ น้าเชือกถือ และทรงภูมิรู้
 มากกว่าครับ

— เดี๋ยวผมเกริ่นนิดนึงนะครับ ศาลปกครองจะแบ่งเป็นสองชั้นศาล คือ
ศาลปกครองสูงสุด กับ **ศาลปกครองชั้นต้น** จะต่างกับศาลยุติธรรมนะครับที่มี
 สามชั้นศาล ส่วนศาลชั้นต้นก็จะแบ่งเป็นศาลปกครองกลาง อย่างในกรุงเทพฯ และ
 ปริมณฑล และก็มีศาลภูมิภาคอีกหลายจังหวัด และหากยังไม่พอใจคำตัดสินของ
 ศาลชั้นต้น ลองก็สามารถอุทธรณ์ขึ้นไปศาลสูงได้

ตุลาการก็เหมือนกันครับ จะแบ่งเป็น **ตุลาการศาลปกครองสูงสุด** ซึ่งจะ
 เป็นผู้มั่งวูโสและประสบการณ์สูง และ**ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น** ซึ่งจะทำงานใน
 ศาลกลางและศาลภูมิภาค

เออ ลองก็เข้าใจผิดนะสิ นี่กว่าตุลาการจะเหมือนกันหมด

อ้อ ตุลาการศาลปกครองของเราถ้าเรื่องอาวุโสหรือประสบการณ์อาจจะ
 ต่างกันครับ แต่คุณสมบัติหลักๆ ตุลาการที่มีเหมือนกันทุกคน คือ ต้องเป็นคนที่มี
 ความรู้และควบคู่กับประสบการณ์ ครับ

5

ศาลปกครองและตุลาการศาลปกครอง ยึดโยงกับประชาชนหรือเปล่า

ศาลปกครองเกิดมาจากอะไรล่ะครับ
ถ้าไม่ใช่รัฐธรรมนูญปี 40
ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญของประชาชน

ลุงแยมจิบน้ำเย็นกลั้วคอ ก่อนปิ้งคำถามใหม่ที่กำลังอยู่ในความสนใจของ
ทุกคน

นี่หนู เห็นเขว่ากันว่า ศาลปกครอง กับตุลาการศาลปกครองไม่ได้ยึดโยง
กับประชาชน หนู่มคงเคยได้ยินไข่ม้อยละ เห็นเขาโจมตีกันจัง หนู่มเห็นว่าไงละ

ศาลปกครองเรานี้เกี่ยวข้องกับประชาชนสิครับ และยึดโยงกับประชาชน
มากด้วย

คุณลุงมาดูกันง่าย ๆ เลย ย้อนเวลาหาอดีตกันหน่อย ศาลปกครองเกิดมาจาก
อะไรล่ะครับ ถ้าไม่ใช่รัฐธรรมนูญปี 40 ซึ่งถือเป็นรัฐธรรมนูญของประชาชน องค์กระอิสระ
หลายองค์กรก็เกิดขึ้นมาพร้อมกัน แม้ว่าศาลปกครองเป็นองค์กรหนึ่งที่ใช้อำนาจตุลาการ
ซึ่งมีความอิสระจากอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารก็ตาม แต่ศาลปกครองก็ยังคงมี
การยึดโยงกับรัฐสภา ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนอยู่ มาดูกันครับว่ายึดโยงอย่างไรกันบ้าง

เช่นอย่างกรรมการตุลาการศาลปกครอง หรือเรียกย่อๆ ว่า ก.ศป. มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในศาลโดยเฉพาะ รัฐธรรมนูญก็ยังกำหนดให้มีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 2 ท่าน ต้องมาจากวุฒิสภา และอีกหนึ่งมาจากตัวแทนของคณะรัฐมนตรี หรืออย่างสำนักงานศาลปกครองแต่ละปีก็ต้องจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานของศาลเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา

สำหรับในส่วนของตุลาการศาลปกครองจะยึดโยงกับประชาชนในส่วนของตุลาการศาลปกครองสูงสุด กฎหมายกำหนดไว้ชัดเจนว่าคนที่จะมาเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุดและประธานศาลปกครองสูงสุดนั้น จะต้องได้รับการเห็นชอบจากสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งส่วนหนึ่งก็ได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชน

นั่นขอกล่าวหาต่างๆ ที่ลุงได้ยื่นมาก็ไม่จริงนะสิ ลุงก็เห็นว่าต่อไปผู้พิพากษาต้องมาจากการเลือกตั้งกันเลยทีเดียว

ไม่ใช่อย่างนั้นหรอกครับ คำว่า ยึดโยงประชาชนนี้ไม่ใช่ว่าต้องมาจากการเลือกตั้งโดยตรงเพียงอย่างเดียวครับ ไม่งั้นเราอาจจะได้ตุลาการที่ไม่มีความรู้ ความชำนาญหรือมีความเป็นกลางเพียงพอที่จะมาตัดสินคดีได้ครับ

6

คดีปกครอง คืออะไร

“คดีปกครอง” จะเป็นคดีที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่บ้านเมือง กับชาวบ้านอย่างเราๆ ท่านๆ

เมื่อลุงแยมคลายสงสัย สักครู๋ ป้ายิ้มหอบเอกสารปึกใหญ่เข้ามานั่งพักใน ศาลาหน้าศาล ก่อนจะสงสัยยิ่งนักกับคำว่า “คดีปกครอง” มันเป็นอย่างไหนแน่ ได้ยินมาว่า “ศาลปกครอง” เป็นองค์กรที่ตัดสินคดีปกครอง

สักครู๋พนักงานคดีสาว เดินเข้ามาทักทายพูดคุย และชี้แจงแถลงไขให้ฟัง ง่ายๆ แล้วกันนะคะ “คดีปกครอง” จะเป็นคดีที่เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่บ้านเมืองกับชาวบ้านอย่างเราๆ ท่านๆ นี่แหละค่ะ หากว่าเกิดกรณีที่ชาวบ้านอย่างเราๆ ท่านๆ ไม่พอใจการทำงานของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง ย้ำนะคะว่า ต้องเป็นเรื่องเกี่ยวกับการทำงานในหน้าที่ของเจ้าหน้าที่นั้นะคะ ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว ยกตัวอย่าง เช่น ลุงมียายมา ป่าเมี้ยน ไปอำเภอ หรือจังหวัด หรือสำนักงานที่ดิน หากว่าเจ้าหน้าที่ทำงานผิดพลาด หรือไม่ก็ละเลยไม่สนใจ หรือทำก็ล่าช้าไม่เป็นไปตามที่กฎหมายบอกไว้ จนพวกลุงๆ ป้าๆ ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย อย่างนี้แหละ ที่สามารถนำมาฟ้องศาลปกครอง ให้ตัดสินได้ว่า เอ ตกลงเจ้าหน้าที่ทำถูกหรือเปล่า ถ้าทำไม่ถูก ศาลปกครอง

ก็จัดการยกเลิกเพิกถอนในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง และศาลยังสามารถสั่งให้เจ้าหน้าที่ทำให้ถูกต้อง แต่ถ้าเป็นเรื่องที่ทะเลาะกันส่วนตัวก็ต้องไปฟ้องกันที่ศาลแพ่ง ศาลอาญา

ป้าชักเริ่มเข้าใจแล้วละ เดิมทีป้าก็เข้าใจง่าย ๆ ตามที่เขาบอกมาว่า ถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ก็มาฟ้องที่นี่แหละ ป้ายืมย้ำความเข้าใจอีกครั้ง

ใช่แล้วละคะ ยังไม่ได้มีแค่นั้นนะคะ อย่างที่ยกตัวอย่างไว้ข้างต้น หากเห็นว่าสิ่งที่เจ้าหน้าที่บ้านเมืองกระทำนั้นทำให้คุณป้าंनाได้รับความเสียหายที่คิดเป็นเงินเป็นทองได้ อย่างนี้ก็แยสิ ไข่ม้อยคะ ไม่เป็นไร ศาลปกครองให้สิทธิในการฟ้องเรียกค่าเสียหายเข้ามาได้เลย เรียกว่า ดูแลรักษาผลประโยชน์ให้คุณลุงป้า ๆ กันเต็มที่และครบวงจร และล่าสุดตอนนี้ศาลก็ได้เปิด “แผนกคดีสิ่งแวดล้อม” เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนที่ต้องการฟ้องคดีเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติของตนเองอีกด้วย

หนูอธิบายได้ง่ายสินะ ป้าเข้าใจอะไรได้เยอะเลย ต่อไปป้ารู้อย่างนี้แล้วจะได้ไปฟ้องไม่ผิดศาล

7

ใครบ้างที่สามารถยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ และยื่นฟ้องได้ด้วยวิธีใด

สามารถยื่นฟ้องทางไปรษณีย์ได้
ไม่ต้องเสียเงินมากและไม่ต้องเดินทางไกลๆ

ป้าเริ่มเข้าใจบ้างแล้วละว่า คดีปกครอง เป็นอย่างไร แล้วนี่หนู ป้าอยากรู้
อีกว่า ถ้าจะฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครอง แล้วใครมันจะฟ้องได้บ้างละ ต้องจ้าง
ทนายหรือเปล่า

พนักงานคดีสาวยิ้มแล้วอธิบายต่อ

การฟ้องคดีปกครองไม่ยุ่งยากเลยคะป้า ถ้าเราเป็นผู้เดือดร้อนเสียหาย
จากการกระทำของเจ้าหน้าที่โดยตรง เราก็สามารถฟ้องได้เลย ไม่จำเป็นต้องจ้างทนาย
อะไรเลย ฟ้องง่าย ค่าฟ้องก็ไม่ยุ่งยาก แค่ว่าบอกว่าการฟ้องเรื่องอะไร และก็อยากให้
ศาลสั่งอะไรให้ เราก็เขียนบอกไปในคำฟ้องได้เลย

ถ้าป้าเขียนหนังสือไม่เก่ง วกๆ วนๆ อ่านแล้วไม่เข้าใจ จะทำอย่างไรละ
ศาลท่านจะรับฟ้องหรือเปล่า

ไม่ต้องกลัวคะ ศาลปกครอง จัดตั้งมาจากประชาชน ก็เพื่อช่วยเหลือ
ประชาชน เพราะฉะนั้นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ อย่างนี้ ไม่ต้องห่วงหรอกคะ ถึงจะอ่าน
ยากเย็นแสนเข็ญอย่างไร ท่านก็ดูให้อย่างดี หากไม่เข้าใจก็อาจจะสอบถามเพิ่มเติม
ไม่มีทางที่ท่านจะไม่รับฟ้องง่ายๆ หรอกคะ มั่นใจได้เลย

แหม ยังงี้ก็ดีสิ เออ แล้วฟ้องคดีที่นี้ป้าต้องเสียตั้งค์หรือเปล่านั้น

ไม่ต้องคะคุณป้า ฟ้องที่นี้ไม่ต้องเสียตั้งค์ แต่ มีแต่นิดนึงคะ หากฟ้องขอเงิน
ขอทองอาจจะต้องเสียบ้างเล็กน้อย แต่ศาลปกครองเราก็ยังใจดีอีก หากว่าป้าไม่มีเงิน
จริงๆ ก็ขอฟ้องฟรีได้คะ ยื่นเรื่องเข้ามา ศาลท่านก็จะดูให้ หากไม่มีเงินจริงๆ
ไม่มีปัญหาแน่นอน บอกแล้วไงคะ ฟ้องคดีที่นี้สะดวกมาก ค่าใช้จ่ายน้อย เสียตั้งค์ค่ารถ
มาศาลเท่านั้นเอง หรือ...อาจจะไม่ต้องเสียตั้งค์เลยก็ได้ อีกอย่างก็เกือบลืมไป ถ้าเผื่อว่า
ป้าต้องจ่ายค่าธรรมเนียมศาล ถ้าชนะคดี เงินที่จ่ายไปนิดหน่อยศาลก็จะคืนให้ ไม่ใช่ศาล
ตั้งใจจะเก็บไว้ทำอะไรหรอก แค่เก็บไว้เพื่อเป็นหลักประกันว่าไม่ได้มีการแก่งแย่งฟ้องกัน
หรือจะมาค้าความกันในศาลเท่านั้นเอง ชนะเมื่อไหร่ ศาลก็จะคืนให้ไม่ต้องเป็น
ห่วงนะคะ

โอ้โหดีจัง แต่เอ๊ะเมื่อไหร่หนูบอกว่า ค่ารถก็ไม่ต้องเสีย จริงหรือหนู

ใช่คะป้า หนูเพิ่งจะนึกออกว่า หากป้าไม่ยอมมาฟ้องด้วยตัวเองที่ศาล
ป้าสามารถยื่นฟ้องทางไปรษณีย์ได้ ไม่ต้องเสียเงินมากและไม่ต้องเดินทางไกลๆ อีกด้วย
ยังงั้นเลยหรอ ป้ายี่ม่อทานขึ้น พนักงานคดีสาวพยักหน้ายิ้ม ก่อนอธิบายต่อ
ยังมีอีกนะคะ ศาลปกครองยังเปิดโอกาสให้สามารถฟ้องคดีเป็นกลุ่ม หรือ
ชุมชน กรณีที่สิทธิชุมชน หรือทรัพยากรธรรมชาติ หรือศิลปวัฒนธรรม ของชุมชนได้
ได้รับความเสียหาย เราก็สามารถรวมกลุ่มกันฟ้องคดีได้

ดีจังเลยหนู ฟ้องง่ายอย่างนี้ก็ดีสิ เพื่อนป้าหลายคนบ่นเบื่อกันจะขึ้นศาล
เพราะขั้นตอนยุ่งยากนี่แหละ

ถ้ามาฟ้องศาลปกครอง ป้าลืมความคิดอย่างนั้นได้เลยคะ ที่นี้ตั้งขึ้นมาเพื่อ
ประโยชน์ของประชาชนจริงๆ หากมีขั้นตอนอะไรยุ่งยาก ศาลท่านก็จะจัดการแก้ไขให้
ประชาชนผู้มาฟ้องได้รับความสะดวกสบาย ยื่นฟ้องคดีได้อย่างสบายใจไร้กังวล

8

วิธีพิจารณาคดีปกครอง ของศาลปกครองที่เรียกว่า “ระบบไต่สวน” คืออย่างไร

ตุลาการเจ้าของคดีจะเป็นผู้แสวงหาข้อเท็จจริง
จากคู่ความทั้งสองฝ่ายด้วยตนเอง

ลุงแยมหลังจากนั่งฟังอยู่พักใหญ่ก็แทรกถามขึ้นมาบ้าง
เออ แล้วเมื่อตะกี้ หนูบอกศาลปกครองตัดสินคดีโดยใช้ “ระบบไต่สวน”
แล้วมันจะดีกว่าการตัดสินระบบอื่นอย่างไรกันล่ะหนู

พนักงานคดีหนุ่มแย้มตอบ

คือยังจ้ะครับ “ระบบไต่สวน” เป็นวิธีการตัดสินคดีหลักของศาลปกครอง
เลยละครับ เป็นวิธีการตัดสินที่เป็นประโยชน์ต่อชาวบ้านมากเลย ด้วยเหตุที่ตุลาการ
เจ้าของคดีจะเป็นผู้แสวงหาข้อเท็จจริงจากคู่ความทั้งสองฝ่ายด้วยตนเอง หากผู้ฟ้องคดี
คนใดไม่มีเงินจ้างทนาย ก็ไม่จำเป็นต้องมีทนายอย่างศาลยุติธรรมก็ได้ ที่นี้ไม่ได้
บังคับว่าจะมีหรือไม่มีทนาย เพราะภาระในการค้นหาพยานหลักฐานต่างๆ จะตกอยู่ที่
ตุลาการเจ้าของคดี

ก็ดีสิ อย่างนี้ ใครที่ไม่ค่อยรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตัวบทกฎหมาย ก็ไม่เสียเปรียบ
อีกฝ่ายสิ

ใช่ครับคุณลุง เราไม่ต้องกลัวเลยครับว่า อีกฝ่ายจะหอบเอาพยานหลักฐาน
เอามาเสนอศาลเยอะแยะมากมายแล้วจะมั่นใจได้ว่าจะสามารถชนะคดีได้ ไม่แน่ว่า
ครับ บางฝ่ายอาจจะมีพยานหลักฐานน้อยกว่า แต่เนื่อๆ เข้าประเด็น อาจจะชนะก็ได้
นะครับ ศาลท่านก็จะดูอีกทีว่าข้อเท็จจริง พยานหลักฐานต่างๆ มีครบถ้วนที่จะตัดสิน
หรือยัง ถ้าครบแล้ว ศาลท่านก็สามารถตัดสินคดีได้เลย ถึงจะส่งพยานหลักฐานมากมาย
เพียงใดก็ไม่มีประโยชน์หรอกครับ เพราะฉะนั้น ลุงไม่ต้องกลัวว่าจะเสียเปรียบแต่อย่างใด

อ้าว แล้วถ้าอีกฝ่ายเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานรัฐละ เอกสารราชการต่างๆ
ก็อยู่ที่เขาหมด แล้วลุงจะไปขอเขามาได้ไงละ หรือถ้าขอ เขาก็คงเอาอะไรก็ไม่รู้มาให้

ไม่ต้องห่วงเลยครับ นี่แหละผลดีของระบบไต่สวน กรณีที่ลุงว่า ถ้าศาล
เห็นว่าเอกสารราชการใดมีความสำคัญเกี่ยวข้องกับคดี ศาลท่านก็สามารถมีหมายไป
ขอเอกสารราชการที่หน่วยงานนั้นครอบครองได้เลย โดยที่ลุงไม่ต้องไปขอเองให้
เสียเวลา รวดเร็ว ทันใจ และเข้าประเด็นด้วย

มีอีกนะครับ หากว่าเป็นคดีที่เกี่ยวกับเรื่องทางเทคนิคเฉพาะด้านต่างๆ หรือ
ต้องพิสูจน์กันโดยพยานผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ เช่น ด้านการแพทย์ ด้านเทคโนโลยี
ด้านของเสียมลพิษต่างๆ ฯลฯ อย่างนี้ ศาลท่านก็จะตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านนั้นๆ มาชี้แจง
แถลงไขให้เป็นที่เข้าใจเพื่อนำมาประกอบการตัดสินคดี เห็นมั้ยล่ะว่า ไม่ต้องเป็นภาระ
ของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

แต่ลุงไม่มีเงินจ้างพยานผู้เชี่ยวชาญแพงๆ หรอกนะ

ลุงไม่ต้องรับผิดชอบในส่วนนั้นเลยครับ เมื่อเป็นพยานผู้เชี่ยวชาญของ
ศาลปกครอง ศาลก็ต้องรับผิดชอบเอง ไม่เหมือนทางศาลยุติธรรม ที่ฝ่ายกล่าวอ้างพยาน
ขึ้นมา ก็ต้องเป็นคนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง ลุงไม่ต้องกังวลในส่วนนี้เลยครับ

เออ ระบบไต่สวน ของศาลปกครองนี้เข้าท่าจริงๆ ว่าจะไต่หนูลุงก็ติดตาม
มาตลอดเลยว่า ถ้าไปสู้กันในศาล ถ้าเราไม่หอบพยานหลักฐานเข้าไปเยอะๆ
มีหวังแพ้อย่างไร

สำหรับที่นี่ - ศาลปกครอง คุณลุงเลิกคิดอย่างนั้นได้เลยครับ

9

การจัดตั้งแผนกคดีเฉพาะ ในศาลปกครองเป็นประโยชน์อย่างไร

คนในโลกเพิ่มขึ้น แต่ทรัพยากรธรรมชาติมีเท่าเดิม
และยังหดหายไปอีก ปัญหาจึงต้องเกิดขึ้น

เมื่อถึง ลุงเห็นป้ายแผนกคดีสิ่งแวดล้อม แผ่นเบ้อเร่อ มันยังงังกันหรือ
แล้วมันจะต่างกับคดีอื่นๆ อย่างไรละ มีแค่แผนกเดียวหรือ

ถ้าดูกันในตอนนี้ ศาลปกครองเราเพิ่งจะตั้งแผนกคดีเฉพาะขึ้นครั้งแรกในศาล
ก็คือ “แผนกคดีสิ่งแวดล้อม” และต่อไปหากศาลเรามีความพร้อม เราอาจจะตั้ง
แผนกคดีอื่นๆ ที่สำคัญๆ อีกครับ

ตั้งขึ้นมาเยอะๆ อย่างนี้ มันไม่มั่วหรือ ชาวบ้านจะสับสนหรือเปล่า
เดี๋ยวฟ้องผิดฟ้องถูกแผนก ลุงถามต่อ

อ้อ ไม่หรอกครับ ซ้ำยังเป็นประโยชน์เสียมากกว่า การตั้งแผนกขึ้นมาอย่างนี้
ก็เพื่อสะดวกรวดเร็วในการตัดสินคดี เพราะอย่างเมื่อก่อน เมื่อเราฟ้องคดีเข้ามา ก็
จะมารวมกันทั้งหมด ระบบการจัดการต่างๆ อาจจะทำให้ล่าช้า ดังนั้น เมื่อตั้งแผนก
ก็จะมีระบบการจัดการในแต่ละแผนกของตัวเอง ทำให้คดีเดินทางได้รวดเร็วขึ้น
การตัดสินคดีก็ไวทันใจประชาชน อีกอย่างหนึ่ง แต่ละแผนกก็จะมีที่ตั้งตุลาการ

ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านตามแผนคดี ก็จะเป็นผลดีในการตัดสินคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วขึ้น เนื่องจากตุลาการแต่ละท่านมีความชำนาญด้านคดีตามแผนกของตัวเองอยู่แล้ว

พูดง่าย ๆ คือ ตุลาการแต่ละท่านก็สามารถทำงานคล่องตัวขึ้น เพราะได้ทำคดีที่ตัวเองถนัด

ใช่ครับ ตุลาการแต่ละท่านก็ทำงานได้สะดวกขึ้น เพราะไม่ต้องรับคดีทุกประเภท มุ่งตัดสินในคดีที่แต่ละท่านกันไปเลย เพราะอย่าลืมนะครับว่า คดีบางประเภทมีลักษณะขั้นตอนการตัดสินที่ไม่เหมือนกัน บางคดีก็ไม่ต้องใช้ข้อเท็จจริงมาก บางคดีต้องเชิญพยานผู้เชี่ยวชาญเข้ามาชี้แจง

อย่างตอนนี้ ลุงเห็นหรือเปล่า ศาลปกครองเราตั้ง “แผนกคดีสิ่งแวดล้อม” ขึ้นมาแล้ว เพราะเห็นว่า ปัจจุบันคดีด้านนี้เริ่มมีมากขึ้น และชาวบ้านหรือชุมชนหลายๆ ชุมชนได้รับความเดือดร้อนจากการรุกรานทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นในนามของรัฐ หรือนายทุนเอกชนต่างๆ ศาลเราเล็งเห็นปัญหาตรงนี้ และบวกกับคดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มปริมาณมากขึ้น จึงเร่งเปิด “แผนกคดีสิ่งแวดล้อม” ขึ้นมาก่อนเลย

ลุงเห็นด้วย ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันนี้ชักจะหนักขึ้นจริง ๆ

อย่างนี้แหละครับ คนในโลกเพิ่มขึ้น แต่ทรัพยากรธรรมชาติมีเท่าเดิม และยิ่งหดหายไปอีก ปัญหาจึงต้องเกิดขึ้นเป็นธรรมดา แต่จะอย่างไรละครับจะให้คนอยู่ในโลกนี้ได้โดยไม่ทำลายหรือกอบโกยหาประโยชน์จากธรรมชาติมากเกินไป เพราะไม่จำเป็นยู่กันทั้งโลก หากมีปัญหหาข้อยุติไม่ได้ก็เอาปัญหามาให้ศาลท่านตัดสินก็ได้เนะครับ เรื่องจะได้จบ

อย่างวันก่อน ลุงเห็นในข่าว มีชาวบ้านรวมตัวกันมาฟ้องเรื่องน้ำท่วม นี่มันใช่คดีสิ่งแวดล้อมหรือเปล่าละ

คุณลุงเข้าใจถูกต้องแล้วละครับ บางคนก็มาฟ้องขอค่าเสียหายจากรัฐ
ที่ปล่อยให้ให้น้ำท่วม หรือถ้าลุงมองไปแถวระยอง ก็มีการฟ้องเกี่ยวกับเรื่องที่ชาวบ้าน
เดือดร้อนจากมลพิษของโรงงานอุตสาหกรรมแถวมาบตาพุด

ลุงว่าวันดีคืนดีลุงอาจจะเจอปัญหาพวกนี้เข้าบ้างก็ได้

ไม่มีปัญหาครับ หากคุณลุงหรือชุมชนคุณลุงได้รับความเดือดร้อนเสียหาย
เกี่ยวกับเรื่องพวกนี้ มาฟ้องที่นี่ได้เลยครับ

10

คำพิพากษาและ คำสั่งของศาลปกครองเป็นประโยชน์ ในการบริหารราชการแผ่นดินอย่างไร

เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานสามารถนำ
คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลไปเป็นแนวทาง
ในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน

รู้สึกว่าตอนนี้ศาลาเราคึกคักเหลือเกิน คราวนี้ ป้ายเริ่มต้มน้ำมันบ้าง
อีกอย่างหนึ่งนะ ป้ายลงสียขึ้นมามาก สมมติว่าอย่างคดีที่ฟ้องกันไปแล้ว
ชาวบ้านชนะคดี เจ้าหน้าที่รัฐแพ้ ทุกอย่างจะจบลงแค่นั้นหรือหนู ถ้าเกิดว่าเจ้าหน้าที่รัฐ
ยังทำอีก จะเป็นอย่างไรหรือหนู

พูดกันตรงๆ เลยนะครับป้า ถ้าเจ้าหน้าที่รัฐแพ้คดีแล้ว ยังทำงานใน
รูปแบบเดิมๆ อีก ฟันธงได้เลยว่า ก็คงแพ้คดีอีก แต่ดูแล้วส่วนใหญ่ไม่เป็นอย่างนั้นครับ
เจ้าหน้าที่ของรัฐหลายคนหรือหลายๆ หน่วยงานเมื่อรู้ว่าทำงานไม่ถูกไม่ต้องอย่างไร
เมื่อศาลท่านชี้แล้วว่าผิดถูกอย่างไร ส่วนใหญ่ก็ปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้สอดคล้อง
ไปกับคำตัดสินของศาล

ปากก็ว่าอย่างนั้นแหละ เมื่อทำผิด ศาลท่านชี้แล้วว่าผิด พร้อมแนะนำให้ ทำให้ถูกต้อง แก้ไขการทำงานเสีย ก็ไม่เห็นเป็นไร ไม่เห็นต้องเสียหน้าอะไรเลย ถ้าทำอย่างนั้นได้ ปัญหาก็ไม่เกิด ไข่ม้อยละ

ครับ นี่แหละ ถือว่าเป็นเจตนาธรรมหนึ่งของ “ศาลปกครอง” ของเราเลย ละครับ ที่ตัดสินคดีมาแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานต่างๆ สามารถนำ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลไปเป็นแนวทางในการทำงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด กับประชาชนได้

อ้าว ผมจะยกตัวอย่างให้ดูก็แล้วกัน เดียวป้าจะหาว่าผมมัวแต่ยกยอปอปั้น องค์การของตัวเอง

ป้าไม่ได้ว่าอย่างนั้นหรอก แต่ถ้ามีตัวอย่างสักหน่อย ก็ดีนะ จะได้เข้าใจง่าย ๆ อย่างกรณีคดีเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่รัฐออกคำสั่งไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หัวหน้างานอาจจะเจตนาถล่นแกล้ง หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ทำให้ลูกน้องผู้ใต้บังคับบัญชาเดือดร้อนเสียหาย คำวินิจฉัยของศาลท่านเจ้าหน้าที่ของรัฐอาจนำมาศึกษาแล้วก็ใช้เป็นแนวในการออกคำสั่งในครั้งต่อไปได้ การทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐก็จะง่ายขึ้น และป้องกันความผิดพลาดได้

หรือกรณีที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐละเลยไม่ทำงาน หรือทำงานล่าช้า มีหลายคดี ที่ศาลท่านตัดสินให้หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่รัฐทำงานให้เป็นไปตามหน้าที่ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ หรือถ้าทำงานล่าช้า ศาลท่านก็สั่งให้รีบจัดการให้เรียบร้อยตามระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนดไว้ หรือระยะเวลาที่ศาลเห็นว่าเหมาะสม

เช่น อย่างกรณีที่ชาวบ้านร้องเรียนในเรื่องของเหตุเดือดร้อนรำคาญต่างๆ ไม่ว่า จะเรื่องเสียง กลิ่น หรือมลภาวะต่างๆ ถ้าหน่วยงานละเลยไม่สนใจแก้ไขปัญหา ให้ชาวบ้าน เมื่อชาวบ้านมาฟ้อง ถ้าศาลเห็นว่าหน่วยงานละเลยจริงๆ ศาลท่านก็จะ

สั่งให้หน่วยงานรีบลงไปแก้ปัญหา เรื่องเหล่านี้ หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐก็สามารถนำมาเป็นแนวทางในการทำงานได้ ชาวบ้านก็จะพึงพอใจ คดีมาขึ้นศาลก็จะน้อยลง ไม่ต้องลำบากกันทั้งชาวบ้านและหน่วยงาน

เออ ไอ้ตัวอย่างหลังนี้ ป้าชอบจัง เจอบ่อย เจ้าหน้าที่ปล่อยปละละเลย เหลือเกิน ถือว่ายังไม่มีใครร้องเรียน ก็ไม่ยอมทำเสียที ถ้าอย่างนั้นชาวบ้านอย่างพวกเราก็ตายกันหมดนะสิ ทีหลังป้าจะได้รู้พวกนี้บ้างล่ะว่า ถ้าไม่มาดู เดี่ยวจะฟ้องศาลปกครองนะ

เจ้าหน้าที่จะคิดอย่างนั้นไม่ได้นะครับ ถึงไม่มีใครร้องเรียน แต่กฎหมายกำหนดหน้าที่ไว้ให้ตัวเองชัดแจ้งแดงแจ๋แล้ว ยังไม่ทำอีก ก็ถือว่าละเลยต่อหน้าที่แล้วละครับ สามารถฟ้องให้ศาลปกครอง สั่งให้เจ้าหน้าที่จัดการแก้ไขปัญหาให้ได้

นี่หนู ต่อไปหากป้าเกิดปัญหาเดือดเนื้อร้อนใจอะไรทำนองนี้ สงสัยป้าต้องหยิบยืมคำว่า “ศาลปกครอง” มาป้องกันตัวแล้วล่ะ

11

ศาลปกครองในเงื้อมมือใคร หลังพายุใหญ่โกล้ำเข้ามา

ศาลปกครอง เป็นของประชาชนทุกๆ คนจริงๆ
ศาลปกครองไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง ประชาชนไม่ว่า
จะเป็นใคร สูงต่ำดำขาว ก็สามารถเข้ามาขอความ
ช่วยเหลือจากศาลปกครองได้ตลอดเวลา

เข้าสู่ช่วงบ่าย ศาลาหน้าศาลของเรากียังคึกคักเช่นเดิม ลุงแยมกับป้ายิ้ม
ยังปักหลักอยู่ที่ศาลา กะว่ารอจนแดดร้อนลมตกละก็กลับบ้านเสียที

และแล้วความเคลื่อนไหวภายในศาลาก็เริ่มต้นขึ้นอีกครั้ง เมื่อนักข่าวสองสาม
คนแบกก๊องพร้อมหอบสัมภาระกระหืดกระหอบเข้ามาในศาลา คงได้รับมอบหมาย
มาจากกองบก.ให้มาติดตามคดีใดคดีหนึ่ง

เมื่อจัดแจงวางสัมภาระเสร็จสิ้น บรรยาการผ่อนคลายลง สมาชิกภายใน
ศาลาเริ่มหันหน้ามาทักทายพูดคุยกัน พนักงานคดีหนุ่มเปิดประโยคต้อนรับ เปิดฟลอร์
สำหรับการพูดคุยอีกครั้ง

เห็นมั้ยละครับ ที่เราทุกคนมาเจอกันวันนี้ได้ เพราะอะไรละครับ หากไม่ใช่
ศาลปกครอง

สมาชิกในศาลาเปิดยิ้มกว้าง ก่อนนั่งคิด แล้วขมวดคิ้วสงสัย
แล้วมันจะเกี่ยวกันยังไงละนี่

หลายท่านอาจสงสัยว่า ผมกำลังพูดอะไรอยู่ การที่ทุกคนมาเจอกันเกี่ยวอะไร
 ด้วยศาลปกครอง อย่าสงสัยเลยครับ เกี่ยวสิครับ คุณลุง คุณป้า คุณพี่น้าข่าว
 ต่างคนต่างมีที่มาต่างกัน แต่เราเป็นประชาชนด้วยกัน สิ่งที่ทำให้ทุกคนมาศาลปกครองได้
 เพราะอะไรละครับคุณลุงคุณป้า หากไม่ใช่เพื่อหวังให้ศาลปกครองได้เป็นที่พึ่ง แก้วไข
 ปิดปากความทุกข์ร้อนให้ไข่ม้อยละครับ หรือคุณพี่ๆ น้าข่าวแม้ว่าจะได้รับมอบหมาย
 มาให้ทำงานที่นี่ ก็ถือว่าพี่ๆ มารับสิ่งดีๆ กลับออกไปเพื่อนำไปเผยแพร่ข่าวสารให้
 ประชาชนวงนอกได้ทราบถึงกิจกรรมต่างๆ ของศาล โดยเฉพาะการพิจารณาคดีที่
 สำคัญๆ ของศาลปกครอง ถือว่าเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ศาลไปในตัว หากศาลปกครอง
 ไม่มีพวกพี่ๆ น้าข่าว ประชาชนทั่วไปคงไม่ทราบเลยว่าพวกเรากำลังทำอะไรกัน อาจจะ
 นำไปสู่การเข้าใจผิดต่อสังคมได้ว่า-

เอ๊ะ ศาลปกครองก่อตั้งมานานแล้ว ตกลงทำอะไรกันอยู่หรือ

บรรดาพี่ๆ น้าข่าวยิ้มแฉ่ง พนักงานคดีหนุ่มหันไปทางลุงและป้า แล้วพูดต่อ

เห็นม้อยละครับ ศาลปกครอง ทำให้ประชาชนที่ต่างถิ่น ต่างกลุ่มต่างอาชีพ
 สามารถมาพบปะรวมกันได้ นี่ก็เป็นการพิสูจน์ได้เหมือนกันนะครับว่า ศาลปกครอง
 เป็นของประชาชนทุกๆ คนจริงๆ ศาลปกครองไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง ประชาชน
 ไม่ว่าจะเป็นใคร สูงต่ำดำขาว ก็สามารถเข้ามาขอความช่วยเหลือจากศาลปกครองได้
 ตลอดเวลา

อ้าว น้องได้ข่าวศาลปกครองจะโดนยุบไม่ใช่หรือ

น้าข่าวคนหนึ่งโพล่งขึ้นอย่างสงสัย มากกว่าที่จะหักหน้าพนักงานคดีหนุ่ม

ใช่ครับ กระแสข่าวก่อนหน้านี้แรงมากเลยครับ จนหลายคนอดเป็นห่วงไม่ได้
 คนในศาลเองก็ชักจะหวั่นไหวเหมือนกันครับ แต่อย่างที่ยืนยันนั่นแหละครับว่า
 ศาลปกครองเราทำหน้าที่เพื่อประชาชนอย่างดีที่สุด สุดท้ายแล้วพวกเราไม่หวั่นไหว
 กับกระแสใดๆ ทั้งสิ้น เรามาจากประชาชนและหากจะไปก็ต้องไปโดยประชาชน

แต่ที่พวกพี่ๆ มา ศาลปกครองอาจจะไม่ได้ไปเพราะประชาชนนะสิ อาจจะ
 ไปเพราะผู้มีอำนาจเสียมากกว่าละมัง!

12

ใครได้ใครเสียกับ การยุบศาลปกครอง

ศาลปกครองเป็นทางออกเดียว

ที่จะจำกัดการใช้อำนาจบริหารของหน่วยงานรัฐ

ไม่ให้ใช้อำนาจตามอำเภอใจ

เอละลี ประเด็นน่าสนใจถูกจุดขึ้นมาแล้ว ศาลาหน้าศาลาคึกคักขึ้นมาอีกครั้ง ดูเหมือนทุกคนจะเริ่มสนใจฟังเป็นพิเศษ

อย่าเพิ่งกังวลใจกันขนาดนั้นครับ นักข่าวเปรยอึมๆ ก่อนหันไปทางพนักงานคดีหนุ่ม

ป่าวว่าคงไม่ถึงขนาดนั้นมั้ง น่าจะเป็นเรื่องกระแสเล่าลือกระพือหมกกันมากกว่า ไข่ม้อยหนู

คงเป็นไปในเชิงอย่างนั้นแหละครับ ผมเป็นนักข่าวรู้ดีครับ กระแสข่าวก็ยังเป็นกระแสข่าวอยู่วันยังค่ำ บางอย่างก็เท็จบ้างจริงบ้าง บางครั้งก็ฟังไม่ได้ศัพท์จับไปกระเดียด จนผู้คนที่ไม่ทราบข้อมูลจริงๆ พวกกันตื่นตระหนกตกใจกันไปเปล่าๆ

แต่ใครบ้างละ จะไม่ตกใจกับข่าวอย่างนั้น ลุงแยมแทรกขึ้น

ถ้าอยากรู้ความจริง มาฟังผมดีกว่าครับคุณลุงคุณป้า นักข่าวหัวเห็ดเด็ดสาระดีอย่างผมมีความจริงไม่อิงกระแสมาเล่าให้ฟัง

ทุกคนเริ่มสนใจฟังเป็นพิเศษ นักข่าวขยับเล่า--

วันก่อนผอ.ฉันทน์ได้รับมอบหมายให้ไปทำข่าวการเสวนาหัวข้อในทำนองว่า ยุบศาลปกครอง แล้วใครได้ใครเสียละ คนที่เข้าร่วมเสวนาก็มากมายหลากหลายอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นตัวแทนของศาลปกครองเอง ตัวแทนของนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล และฝ่ายค้าน ตัวแทนจากภาคธุรกิจ นักวิชาการ หรือจะเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน มากันเพียบ

แล้วเป็นยังไงบ้างล่ะครับ ผมเองก็มัวแต่ก้มหน้าทำงาน ไม่ได้รู้เรื่องรู้ราว เขาเลย พนักงานครี้ออกตัว คล้ายเปิดทางเชื้อเชิญให้พี่นักข่าวได้มีส่วนร่วมับ ประชามติศาลาหน้าศาลของเรา

เออ น่าสนใจดีนะ เมื่อรู้เราแล้วต้องรู้เขาด้วย ไหนพ่อนักข่าวลองเล่าให้ฟัง หน่อยสิว่า คนอื่นเขาคิดอะไรกันบ้าง

อย่างในส่วนของนักการเมืองผู้มีอำนาจ ก็ไม่เห็นด้วยกับการยุบศาลปกครอง หรือว่าจะให้ศาลปกครองไปยุบรวมกับศาลยุติธรรม โดยเห็นว่า ศาลปกครองเป็น ประโยชน์กับประชาชนอย่างมาก และมีความชำนาญในคดีปกครอง

ส่วนนักวิชาการเห็นว่า ศาลปกครองเป็นทางออกเดียวที่จะจำกัดการใช้ อำนาจบริหารของหน่วยงานรัฐ ไม่ให้ใช้อำนาจตามอำเภอใจ และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง กับการยุบศาลปกครอง

เอ... แล้วภาคประชาชนทั่วไปที่เคยมาฟ้องคดีกับเรา เขาวางกันอย่างไรบ้าง ล่ะครับพี่นักข่าว

อย่างตัวแทนทางด้านภาคธุรกิจฟันตรงเลยว่า ไม่เห็นด้วยกับการยุบ ศาลปกครอง เพราะถือว่าศาลปกครองเป็นช่องทางที่เปิดโอกาสให้ประชาชนที่เดือดร้อน ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีที่พึ่ง

ส่วนทางด้านตัวแทนของเอ็นจีโอ ที่ถือเป็นลูกค้าหลักของศาลปกครอง ก็ยืนยันฟันธงเช่นกันว่า ศาลปกครองจะถูกยุบไม่ได้เด็ดขาด เพราะจะทำให้ประชาชน เสียประโยชน์ เหตุที่กระบวนการยุติธรรมในศาลยุติธรรม ประชาชนเข้าถึงยาก และ

จำเป็นต้องมีเงินทุนในการต่อสู้คดี ส่วนการฟ้องคดีในศาลปกครองนั้น แม้ประชาชนจะไม่มีเงินก็สามารถเดินเท้าเปล่าเข้ามายื่นฟ้องร้องได้ เพราะเป็นระบบไต่สวนศาลสามารถแสวงหาข้อเท็จจริงเองได้

นั่น! มันต้องอย่างนั้น ป้าชอบประโยคที่ว่า ประชาชนสามารถเดินเท้าเปล่าเข้ามายื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ แหม ตรงนี้ มันโดนใจป้าจริงๆ เลยระพ่อนักข่าวทุกคนต่างยิ้มแย้มให้กับอาการสะใจของป้ายิ้ม

โดยสรุป-- ไม่มีใครเห็นด้วยกับการยุบศาลปกครอง ลุงแย้มสรุปขึ้นทันควันก็บอกแล้วว่า ของดีมีประโยชน์จะมายุบกันได้ง่ายๆ ได้อย่างไรละพ่อหนุ่มสรุปกันอีกครั้งนะครับว่า หลายภาคส่วนมีความเห็นตรงกันว่า ไม่มีเหตุผลใดๆ ที่จะยุบศาลปกครองหรือยุบรวมศาลปกครองกับศาลยุติธรรม โอเคนะครับถ้าผมจะสรุปโดยรวมเช่นนี้

ทุกคนพยักหน้า

สบายใจขึ้นหรือยังละพ่อหนุ่ม ลุงแย้มหันมาถามพนักงานคดีหนุ่ม

ไม่ใช่เฉพาะผมที่ทำงานอยู่ที่ศาลปกครองหรอกครับลุงที่สบายใจ แต่เป็นพวกลุงพวกป้าหรือประชาชนคนอื่น ๆ มากกว่าที่ควรจะสบายใจมากกว่าผม ก็อย่างที่ยกใจครับ

ศาลปกครองเป็นของพวกเราทุกคน ไม่มีคนใดคนหนึ่งเป็นเจ้าของ เพราะฉะนั้น ภารกิจในการปกป้องรักษาองค์กรแห่งนี้เอาไว้ ก็ต้องอยู่ในมือของประชาชนทุกคนใช้มั๊ยครับ

13

ศาลปกครองยังคงอยู่คู่สังคมไทย เราต่างเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน

การรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียว

จึงน่าจะเป็นสิ่งที่พวกเราต้องสร้างขึ้นมาในขณะนี้
เรียนรู้ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน

เฮๆๆๆๆๆ

เสียงลั่นศาลาหน้าศาล ทุกคนต่างปลาบปลื้มกับข้อสรุปของการคงอยู่ของ
ศาลปกครอง เราต่างเห็นพ้องต้องกันว่า สังคมไทยจำเป็นต้องมีองค์กร
อย่างศาลปกครอง

ศาลปกครอง คือ องค์กรหนึ่งที่พึงได้

ลุงยิ้มพูดคำๆ ออกมา เมื่อเสียงเฮสบบลง

พนักงานคดีแอบยิ้มปลาบปลื้มแล้วพูดขึ้นว่า

แม้ศาลปกครองจะเป็นองค์กรศาลที่เกิดขึ้นตามกฎหมาย เป็นข้าราชการ
ประเภทหนึ่ง แต่สุดท้ายแล้วประชาชนคือเจ้าของที่แท้จริง ศาลปกครองจะคงอยู่หรือ
ดับไป ก็ขึ้นอยู่กับกระแสเสียงของประชาชน หากประชาชนตอบรับเยอะๆ เห็นคุณค่า
ของศาลปกครอง พ้องคดีเข้ามาเยอะ ศาลก็ทำงานได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย ปกป้อง
สิทธิให้ประชาชนได้อย่างเต็มที่ ศาลก็ดำรงตนอยู่ได้

เป็นอันว่าสิ่งเคลือบแคลงสงสัย ความไม่แน่นอนก่อนหน้านี้ คราวนี้คงได้ บทสรุป เลิกสงสัยกันเสียที ลุงยิ้มสรุปปิดท้าย

นักข่าวหนุ่มยิ้มพยักหน้าก่อนพูดขึ้น ขนาดผมเป็นนักข่าวก็เอาใจช่วยอยู่นะครับ คราแรกถึงว่า เอ๊ะ ศาลปกครองก็ตั้งมานานพอสมควรแล้ว ตัดสินคดีดีๆ เด็ดๆ ไปก็เยอะ ผมได้อาศัยทำมาหากินกับคำพิพากษาของศาลปกครองก็ตั้งหลายครั้ง หลายครา จนกองบอกรอแทบจะให้ผมมากินนอนอยู่ที่นี่ ไหง วันดีคืนนี้ มีข่าวว่าจะยุบไปได้ล่ะ

ก็นั่นละสิ ทุกคนงงกันหมด หลังเรียบไปนานป้ายี้มแทรกขึ้นมาบ้าง

ทางที่ดี วิธีป้องกันไม่ให้กระแสข่าวไม่เป็นมงคลเช่นนี้เกิดขึ้นอีก เราต้อง ผันกันเป็นหนึ่งเดียว ระหว่างศาลและภาคประชาชน รวมทั้งนักข่าวอย่างพวกผม ด้วยแหละ พลังก็จะมากขึ้น เพราะหากศาลหรือน้องพนักงานคดีรู้แต่เพียงฝ่ายเดียว ก็คงไม่ไหว เดี่ยวจะโดนหาว่าปกป้องผลประโยชน์ของตัวเอง การรวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียว จึงน่าจะเป็สิ่งที่พวกเราต้องสร้างขึ้นมาในขณะนี้ เรียนรู้ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน

ยังงี้หรือ เรียนรู้ทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน ป้ายี้มแทรกถามอย่างชวนสงสัย ส่วนพนักงานคดีหนุ่มยิ้มเหมือนจะเข้าใจความหมายข้างต้นแล้ว

ยังงี้ครับ คุณป้า อย่างเรามาฟ้องศาล ใช่ว่าจะมาฟ้องศาลอย่างเดียว แล้วก็กลับบ้าน แต่หากมีเวลาสักนิด คุณลุงคุณป้าอาจจะศึกษาข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับศาลบ้าง เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน เปรียบเทียบง่าย ๆ เหมือนเราเข้าไปฟังพินิจพิเคราะห์ใครสักคน ก็ควรจะรู้จักตัวตนเขาสักหน่อยว่าบุคลิกเป็นยังงี้ นำใส่ใจคือเป็นอย่างไร อาจจะเป็นประโยชน์ จะได้เข้าถูกช่องถูกทาง

ก็เ็นงิ ลุงเลยแวะเข้ามาที่ศาลาหน้าศาลนี้เ็น

ใช่แล้วครับคุณลุง เราตั้งศาลาหน้าศาลก็เพื่อสิ่งนี้โดยเฉพาะ แต่ถ้าหลายๆ คนจะเป็นแบบคุณลุงคุณป้า หรือพี่น้องชาวก็ติสสิครับ ศาลาของเราจะได้ครึกครื้นมากกว่านี้หน่อย

ในส่วนของศาลเองก็พยายามรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประชาชนที่มาใช้

บริการฟ้องคดี และก็พยายามปรับปรุงการบริการในด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่มาฟ้องคดี ว่ากันง่าย ๆ ก็คือ จะทำยังไงให้ประชาชนที่เดือดร้อนกันมา ได้เข้าถึงสิทธิของตัวเองได้อย่างเต็มที่ และกลับไปยังอย่างมีความสุข นี่แหละเป็นสิ่งที่เราต้องเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

อย่างผมเป็นนักข่าวนี้ก็เหมือนกัน ตอนแรกๆ ลงข่าวไปก็ลองผิดลองถูก ไม่เข้าใจกระบวนการพิจารณาของศาลสักเท่าไร

ผมจะเล่าเรื่องปล่อยไก่ตัวเบ้อเริ่มให้ทุกคนฟังนะครับ รู้มั๊ยครับ ตอนแรกเข้ามาทำข่าวคดีที่ศาลปกครองใหม่ๆ ไม่เข้าใจอะไรเลย คิดว่า ศาลไหนก็คงเหมือนกัน ปรากฏว่า ลงข่าวผิดครับ อย่างวิธีพิจารณาคดีของศาลปกครอง จะแปลกกว่าศาลยุติธรรมทั่วไป ตรงที่ศาลปกครองมีตุลาการผู้แถลงคดีด้วย ซึ่งจะเป็นผู้ทำความเข้าใจเกี่ยวกับคดีเสนอให้องค์คณะพิจารณาก่อน ตอนนั้นเป็นวันนัดนั่ง ผมก็เข้าไปฟังตุลาการผู้แถลงคดีแถลงคดีต่อองค์คณะในศาล พอฟังเสร็จ เท่านั้นแหละ ผมรีบแจ้งไปทางกองบกอเลย ว่า คดีพิพากษาแล้ว ทั้งๆ ที่องค์คณะยังไม่ได้ตัดสินเลย ความเห็นของตุลาการผู้แถลงคดีเป็นเสมือนความเห็นหนึ่งที่องค์คณะจะนำไปประกอบการพิจารณาทำคำพิพากษา คราวนั้น ผมหน้าแตกยับเยินเลยสิครับ แต่นั่นแหละ ผิดเป็นครู ตอนนี้ สบายมาก คล่องปรือแล้ว ได้อ่านหนังสือที่น้องๆ พนักงานคดีแจกไปหลายเล่มเลย ซึ่งในรสชาติของคดีปกครอง

สงสัยไม่นานพีก็น่าจะสอบทำงานที่นี้ได้แน่ครับ พนักงานคดีแซวขึ้นมา

อย่าเลย เดี่ยวจะไปแย่งงานน้องเปล่าๆ เอาเข้าจริงพอลงลึกมากๆ ก็ปวดหัวไม่ไหวเล่นเลยละ พี่ขอจำกระบวนการง่าย ๆ ที่ใช้อยู่บ่อยๆ ก็พอแล้วละน้อง

ป่าเองก็พยายามฟังๆ ในสิ่งที่พ่อหนุ่มพูดให้ฟังนั่นแหละ จำได้บ้างไม่ได้บ้างก็ช่างมัน ป้าแก่แล้ว คงไปศึกษาเรียนรู้อะไรไม่ได้มาก แค่เพียงแวะเข้ามาที่ศาลาเนี่ย จิบน้ำเย็นๆ สักแก้ว ฟังคนโน้นคนนี้ที่มีความรู้ประสบการณ์เขาคุยกัน ก็คงจะพอละมั่งพ่อหนุ่ม หรือว่าเงาตาแฉะ

ลุงแยมพยักหน้า ก็คงจั้นแหละ เห็นมั๊ยละ เรามานั่งแปบเดียวก็ได้รับความเป็นมาเป็นไปของศาลปกครองตั้งเยอะเยอะ อย่างน้อยก็รู้แล้วละว่า ศาลปกครองไม่ได้เป็นคนแปลกหน้าสำหรับพวกเราแล้ว

14

ก้าวต่อไปข้างหน้า แม่หนักหนา แต่ยั้งหนักแน่น

ศาลปกครองจะก้าวไปข้างหน้าต่อไปอย่างไร
เพื่อนำไปสู่ความสมบูรณ์แบบยั่งยืน
ถือเป็นการกิจหนึ่งที่ว่าศาลปกครอง
จะต้องร่วมกันคิดร่วมกันสร้าง

เมื่อทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกันแล้วว่า ศาลปกครองยังคงยืนหยัดอยู่คู่กับ
ประชาชน นักข่าวหนุ่มได้ที รีบถามพนักงานคดีหนุ่มทันควัน

ต่อไปนี่ เมื่อเราเชื่อมั่นว่า ศาลปกครองยังคงดำรงสถานภาพอยู่คู่สังคมไทย
สิ่งสำคัญที่ศาลปกครองจะต้องตอบใจทยต่อไปก็คือ ช่วงเวลาในอนาคตนี้ ศาลปกครอง
จะก้าวไปข้างหน้าต่อไปอย่างไร เพื่อนำไปสู่ความสมบูรณ์แบบยั่งยืน ถือเป็นการกิจหนึ่ง
ที่ว่าศาลปกครองจะต้องร่วมกันคิดร่วมกันสร้าง

แหม สมกับเป็นนักข่าวประจำศาลจริงๆ นะ เปิดช่องไม่ได้ แวบเข้าเนืองงาน
ทันที พนักงานคดีหนุ่มดักคอ แต่เหมือนจะตั้งรับคำถามนี้ไว้แล้ว

ภารกิจของศาลปกครองในอนาคต หลักๆ ตอนนี้มีอยู่หลายด้านนะครับ
ไม่ว่าจะเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในเรื่องของการฟ้องคดี และ

การให้บริการในด้านอื่นๆ ทั้งยังเป็นหลักให้กับหน่วยงานรัฐได้มีบรรทัดฐานในการปฏิบัติราชการที่ดี ตอนนี้ที่เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนคือ การเร่งพิจารณาคดีในศาลให้รวดเร็วทันใจขึ้นเพื่อเยียวยาความทุกข์ร้อนของประชาชนที่มาฟ้องคดี โดยจะมีการก่อตั้งแผนกเฉพาะขึ้นมาพิจารณาคดี เพื่อความสะดวกรวดเร็วและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตอนนี้ได้เปิดไปแล้วคือ แผนกคดีปกครองสิ่งแวดล้อม ต่อไปอาจจะมีแผนกคดีบริหารงานบุคคล แผนกคดีที่ดิน ฯลฯ

ตอนนี้โดยเฉพาะคดีปกครองสิ่งแวดล้อม ศาลจะวางกรอบระยะเวลาในการพิจารณาคดีภายใน ๑ ปี และรูปธรรมอีกอย่างหนึ่งคือ ศาลปกครองเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปสามารถเช็คคดีด้วยระบบออนไลน์ของศาลได้ โดยเพียงแค่คุณมีอินเทอร์เน็ต คุณก็สามารถเช็คคดีได้ว่า อยู่ในขั้นตอนใด โดยไม่ต้องมาศาลด้วยตนเอง และไม่ต้องโทรศัพท์มาสอบถามเจ้าหน้าที่ให้เสียเวลา ประหยัดทั้งเวลาและเงินทอง แถมยังได้ข้อเท็จจริงที่เป็นจริงด้วย

และที่ศาลปกครองทำอยู่ตลอดตั้งแต่เริ่มเปิดศาล ก็คือการพัฒนาบุคลากรของศาลปกครอง ไม่ว่าจะเป็นในส่วนงานคดีและงานด้านอื่นๆ ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นเพื่อรองรับกับปริมาณงานคดีที่เพิ่มขึ้นทุกวัน และเมื่อพัฒนาบุคลากรแล้ว ก็ได้มีการเปิดศาลภูมิภาคเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับคดีปกครองในต่างจังหวัด ซึ่งตอนนี้เรามีศาลภูมิภาคกระจายอยู่ทั่วทั้งประเทศจำนวน ๑๐ ศาล และกำลังเปิดเพิ่มเติมอีกสองสามศาล ดังนั้น ประชาชนจึงไม่ต้องกลัวว่าจะฟ้องคดีลำบาก

แต่ไม่ใช่เราแค่เปิดศาลภูมิภาคแต่เพียงอย่างเดียวจนครบ เรายังได้จัดเวทีให้ผู้บริหารของศาลได้ลงไปพูดคุยกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องคดีปกครอง และให้ประชาชนในพื้นที่ได้สอบถามปัญหาต่างๆ ที่ข้องใจสงสัยเกี่ยวกับศาลปกครอง เพื่อเราจะได้นำความต้องการของประชาชนมาพัฒนาระบบงานของเราให้มีประสิทธิภาพและสนองความต้องการของประชาชนได้มากขึ้น

พี่น้องข่าวน่าจะทราบดีอยู่แล้วครับ เพราะก่อนจะเปิดศาลภูมิภาคที่ไหน เราก็จะจัดเวทีลักษณะนี้มาโดยตลอด หรือไม่กี่ในพื้นที่อื่นๆ เราก็ได้จัดเวทีที่ประโยชน์ เช่นนี้เรื่อยมา จัดครั้งใดก็ส่งข่าวประชาสัมพันธ์ออกสื่อตลอด

ส่วนด้านวิชาการ เราก็พัฒนาองค์ความรู้ด้านคดีปกครองในด้านต่างๆ อยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นจัดสัมมนาวิชาการภายในศาล หรือแม้กระทั่งการเชิญนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญด้านคดีปกครองประเภทต่างๆ จากต่างประเทศมาบรรยายเพิ่มพูนความรู้ ให้กับบุคลากรของศาล อีกทั้งการเชื่อมต่อสานสัมพันธ์กับศาลปกครองในประเทศอื่นๆ เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านวิชาการและในด้านอื่นๆ

โอ้โฮ ภารกิจเพียบเลยนะครับ นักข่าวอุทานขึ้น

นี่ยังไม่หมดนะครับ ยังมีภารกิจอีกเยอะที่รอดำเนินการอยู่ อย่างที่บอก นั้นแหละครับ

แม้ภารกิจจะหนักหนา แต่เรายังตั้งใจทำงานกันอย่างหนักแน่น

15

เปิดประตูสู่อาเซียน คดีปกครองไร้พรมแดน

...ต่อไปคดีปกครองก็จะไร้พรมแดน
นี่ถือว่าศาลปกครองของเราได้เริ่มเปิด
ประตูอาเซียนอย่างครบวงจรแล้ว

เอ เมื่อกี้ น้องได้พูดถึงท้ายไปหน่อยนึงไม่ใช่หรือว่า ในส่วนของเวที
นานาชาติ ศาลปกครองเรามีบทบาทในส่วนนี้ด้วยไม่ใช่เหรอ พอดีเลย จะสอบถาม
สักหน่อย ในเรื่องของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ที่รัฐประชาสัมพันธ์อยู่ใครมๆ เนี่ย
ศาลปกครองเราจะมีบทบาทในส่วนตรงนี้บ้างหรือเปล่านั้น

แหม พี่นี่รอบด้านจริงๆ ไม่ปล่อยประเด็นให้หลุดรอดไปได้เลยนะ

ในเรื่องความร่วมมือกับต่างประเทศนั้น ศาลปกครองของเราถือว่ามีบทบาท
ในด้านนี้อยู่เยอะทีเดียวครับ เนื่องจากศาลปกครองของเรา ถือได้นำนารูปแบบของ
ศาลปกครองฝรั่งเศสและเยอรมัน มาเป็นต้นแบบในการวางรากฐานโครงสร้างของ
ศาลปกครองของเรา ดังนั้น วิชาการความรู้ด้านกฎหมายปกครองและศาลปกครอง

ในระยะเริ่มแรกจึงจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประเทศต้นแบบ การร่วมมือในด้านวิชาการความรู้จึงมีอย่างต่อเนื่อง และได้มีการเสริมสร้างภาพลักษณ์ศาลปกครองไทยให้เป็นที่ยอมรับจากต่างประเทศอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นจัดกิจกรรมความร่วมมือทางด้านวิชาการ การสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ในระดับประเทศต่อประเทศหรือระดับองค์กรต่อองค์กรในระดับภูมิภาค และเรายังได้รับการสนับสนุนทางวิชาการและด้านอื่นๆ จากรัฐบาลและมูลนิธิในต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลของฝรั่งเศส แคนาดา ออสเตรเลีย มูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ของประเทศเยอรมัน ฯลฯ

แล้วอย่างในระดับอาเซียน ศาลปกครองเราได้เข้าไปมีบทบาทอะไรบ้างล่ะครับ

มีสิครับ แต่บางครั้งเป็นงานที่ไม่ได้ประชาสัมพันธ์ไปในวงกว้างนัก แต่เมื่อมาดูเนื้อหาสาระแล้ว ถือว่าเป็นงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและงานด้านศาลเป็นอย่างยิ่ง อย่างล่าสุด เมื่อปลายปี ๒๕๕๖ ศาลปกครองของเราได้เป็นเจ้าภาพจัดงานเสวนาโต๊ะกลมตุลาการอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม ในหัวข้อเรื่อง “ความท้าทายทางสิ่งแวดล้อมของอาเซียนกับบทบาทของศาล” ซึ่งเป็นงานใหญ่ที่ตุลาการแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียนมาประชุมกัน ถือว่าเป็นเกียรติของศาลปกครองของเราเป็นอย่างยิ่ง และยังเป็นการสร้างชื่อเสียงให้ประเทศของเราอีกด้วย ในการประชุมครั้งนั้นที่ประชุมได้นำเสนอหัวข้อสำคัญๆ ในทางสิ่งแวดล้อมไว้หลายประเด็น เช่น เรื่องของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ป่าไม้ การตัดไม้และการค้าไม้ผิดกฎหมาย การค้าสัตว์ป่า มลพิษ และเรื่องของความร่วมมือระหว่างศาลในอาเซียนในเรื่องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ถือว่าเป็นงานที่น่าสนใจมากๆ เลยครับ

ฟังดูเป็นงานใหญ่เลยนะครับ ไม่ใช่แต่เฉพาะของศาลปกครอง แต่เป็นงานระดับประเทศ ระดับภูมิภาคเลย

แน่นอนครับ คณะทำงานของศาลทำงานหนักกันมาตั้งแต่การเสนอตัวเป็นเจ้าภาพ และเมื่อได้เป็นเจ้าภาพก็ต้องทำงานหนักอีกหลายเท่าในการเตรียมการเพื่อให้งานออกมาสมบูรณ์ที่สุด แล้วก็ไม่ได้หวังครับ ประเทศอาเซียนที่เข้าประชุมประทับใจกับการจัดงานและการต้อนรับที่อบอุ่นของศาลปกครองไทยมากๆ ครับ ที่สำคัญ แต่ละประเทศให้ความสนใจกับศาลปกครองไทยมาก เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเดียวในภูมิภาคอาเซียนที่มีศาลปกครองครับ เรียกว่าเป็นต้นแบบเลยก็ว่าได้

และอีกงานหนึ่งที่น่าสนใจไม่แพ้กันก็คือ ศาลปกครองของเราได้ทำบันทึกความเข้าใจทางด้านวิชาการด้านกฎหมายปกครองกับศาลประเทศลาว นับเป็นก้าวสำคัญของความร่วมมือกันระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเลยละครับ

ไปด้วยกันได้กับนโยบายเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของรัฐบาลเป๊ะเลยนะครับ ไข่แล้วละครับ ถือว่าเดินกันไปคนละทาง แต่เป้าหมายเดียวกัน

และล่าสุด ศาลปกครองเราได้เตรียมบุคลากรให้พร้อมรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยได้จัดโครงการเตรียมความพร้อมด้านภาษาต่างประเทศให้กับบุคลากรในศาลปกครอง เรียกว่าเตรียมความพร้อมบุคลากรไว้ตั้งแต่เนิ่นๆ เลยละครับ อีกหน่อยเวลาที่มีประชาชนจากประเทศสมาชิกอาเซียนมาติดต่อที่ศาล เราจะได้ดูแลเค้าได้อย่างดีครับ

ต่อไปคดีปกครองก็จะไร้พรมแดน นี่ถือว่าศาลปกครองของเราได้เริ่มเปิดประตูอาเซียนอย่างครบวงจรแล้วนะนี่

-

-

-

-

Call Center
1355

สำนักงานศาลปกครองได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง เพื่อให้บริการแก่ประชาชนผ่านระบบ Call Center (สายด่วนศาลปกครอง 1355 หรือ 0 2141 1111) โดยให้บริการข้อมูลผ่านระบบเสียงอัตโนมัติ (IVR) และระบบโทรสารตอบกลับอัตโนมัติ (FAX) ตลอด 24 ชั่วโมง และให้บริการให้คำปรึกษาแนะนำและติดตามความเคลื่อนไหวคดีปกครองและให้บริการข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองในวันและเวลาราชการ ดังนี้

กต 0	ติดต่อเจ้าหน้าที่ (จันทร์ - ศุกร์ เวลา 8.30 -16.30 น.)																								
กต 1	ความรู้เกี่ยวกับศาลปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>ศาลปกครองคืออะไร</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>ประวัติศาลปกครอง</td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>โครงสร้างและเขตอำนาจของศาลปกครอง</td></tr> <tr> <td>กต 4</td><td>หน่วยธุรการของศาลปกครอง</td></tr> <tr> <td>กต 5</td><td>แผนกคดีสิ่งแวดล้อม</td></tr> </table>	กต 1	ศาลปกครองคืออะไร	กต 2	ประวัติศาลปกครอง	กต 3	โครงสร้างและเขตอำนาจของศาลปกครอง	กต 4	หน่วยธุรการของศาลปกครอง	กต 5	แผนกคดีสิ่งแวดล้อม														
กต 1	ศาลปกครองคืออะไร																								
กต 2	ประวัติศาลปกครอง																								
กต 3	โครงสร้างและเขตอำนาจของศาลปกครอง																								
กต 4	หน่วยธุรการของศาลปกครอง																								
กต 5	แผนกคดีสิ่งแวดล้อม																								
กต 2	การฟ้องคดีต่อศาลปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>ลักษณะคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>คู่กรณี</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>ประเภทคดีปกครอง</td></tr> </table> </td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>ประเภทคดีปกครองที่อยู่ในอำนาจศาลปกครองชั้นต้น หรือศาลปกครองสูงสุด</td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง</td></tr> <tr> <td>กต 4</td><td>เงื่อนไขในการฟ้องคดีปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>การดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อน หรือเสียหายตามขั้นตอน หรือวิธีการที่กฎหมายกำหนด</td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>การจัดทำคำฟ้องตามที่กฎหมายกำหนด</td></tr> <tr> <td>กต 4</td><td>การยื่นคำฟ้องภายในระยะเวลาที่กำหนด</td></tr> </table> </td></tr> <tr> <td>กต 5</td><td>ค่าธรรมเนียมในการฟ้องคดีปกครอง</td></tr> <tr> <td>กต 6</td><td>วิธีการ และสถานที่ยื่นคำฟ้อง</td></tr> </table>	กต 1	ลักษณะคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>คู่กรณี</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>ประเภทคดีปกครอง</td></tr> </table>	กต 1	คู่กรณี	กต 2	ประเภทคดีปกครอง	กต 2	ประเภทคดีปกครองที่อยู่ในอำนาจศาลปกครองชั้นต้น หรือศาลปกครองสูงสุด	กต 3	คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง	กต 4	เงื่อนไขในการฟ้องคดีปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>การดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อน หรือเสียหายตามขั้นตอน หรือวิธีการที่กฎหมายกำหนด</td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>การจัดทำคำฟ้องตามที่กฎหมายกำหนด</td></tr> <tr> <td>กต 4</td><td>การยื่นคำฟ้องภายในระยะเวลาที่กำหนด</td></tr> </table>	กต 1	ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง	กต 2	การดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อน หรือเสียหายตามขั้นตอน หรือวิธีการที่กฎหมายกำหนด	กต 3	การจัดทำคำฟ้องตามที่กฎหมายกำหนด	กต 4	การยื่นคำฟ้องภายในระยะเวลาที่กำหนด	กต 5	ค่าธรรมเนียมในการฟ้องคดีปกครอง	กต 6	วิธีการ และสถานที่ยื่นคำฟ้อง
กต 1	ลักษณะคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>คู่กรณี</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>ประเภทคดีปกครอง</td></tr> </table>	กต 1	คู่กรณี	กต 2	ประเภทคดีปกครอง																				
กต 1	คู่กรณี																								
กต 2	ประเภทคดีปกครอง																								
กต 2	ประเภทคดีปกครองที่อยู่ในอำนาจศาลปกครองชั้นต้น หรือศาลปกครองสูงสุด																								
กต 3	คดีที่ไม่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง																								
กต 4	เงื่อนไขในการฟ้องคดีปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>การดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อน หรือเสียหายตามขั้นตอน หรือวิธีการที่กฎหมายกำหนด</td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>การจัดทำคำฟ้องตามที่กฎหมายกำหนด</td></tr> <tr> <td>กต 4</td><td>การยื่นคำฟ้องภายในระยะเวลาที่กำหนด</td></tr> </table>	กต 1	ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง	กต 2	การดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อน หรือเสียหายตามขั้นตอน หรือวิธีการที่กฎหมายกำหนด	กต 3	การจัดทำคำฟ้องตามที่กฎหมายกำหนด	กต 4	การยื่นคำฟ้องภายในระยะเวลาที่กำหนด																
กต 1	ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง																								
กต 2	การดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อน หรือเสียหายตามขั้นตอน หรือวิธีการที่กฎหมายกำหนด																								
กต 3	การจัดทำคำฟ้องตามที่กฎหมายกำหนด																								
กต 4	การยื่นคำฟ้องภายในระยะเวลาที่กำหนด																								
กต 5	ค่าธรรมเนียมในการฟ้องคดีปกครอง																								
กต 6	วิธีการ และสถานที่ยื่นคำฟ้อง																								
กต 3	การเตรียมพร้อมก่อนฟ้องคดี																								
กต 4	ขั้นตอนและการพิจารณาคดีปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>ระบบวิธีพิจารณาคดีปกครอง</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>ขั้นตอนการดำเนินคดีในศาลปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>การยื่นคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การและการยื่นคำให้การเพิ่มเติม</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>การแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง</td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>การนั่งพิจารณาคดี การอ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งชี้ขาดคดีและผลของคำพิพากษา</td></tr> <tr> <td>กต 4</td><td>การอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ในศาลปกครองสูงสุดและผลของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด</td></tr> </table> </td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>การบังคับคดี</td></tr> </table>	กต 1	ระบบวิธีพิจารณาคดีปกครอง	กต 2	ขั้นตอนการดำเนินคดีในศาลปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>การยื่นคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การและการยื่นคำให้การเพิ่มเติม</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>การแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง</td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>การนั่งพิจารณาคดี การอ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งชี้ขาดคดีและผลของคำพิพากษา</td></tr> <tr> <td>กต 4</td><td>การอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ในศาลปกครองสูงสุดและผลของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด</td></tr> </table>	กต 1	การยื่นคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การและการยื่นคำให้การเพิ่มเติม	กต 2	การแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง	กต 3	การนั่งพิจารณาคดี การอ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งชี้ขาดคดีและผลของคำพิพากษา	กต 4	การอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ในศาลปกครองสูงสุดและผลของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด	กต 3	การบังคับคดี										
กต 1	ระบบวิธีพิจารณาคดีปกครอง																								
กต 2	ขั้นตอนการดำเนินคดีในศาลปกครอง <table> <tr> <td>กต 1</td><td>การยื่นคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การและการยื่นคำให้การเพิ่มเติม</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>การแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง</td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>การนั่งพิจารณาคดี การอ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งชี้ขาดคดีและผลของคำพิพากษา</td></tr> <tr> <td>กต 4</td><td>การอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ในศาลปกครองสูงสุดและผลของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด</td></tr> </table>	กต 1	การยื่นคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การและการยื่นคำให้การเพิ่มเติม	กต 2	การแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง	กต 3	การนั่งพิจารณาคดี การอ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งชี้ขาดคดีและผลของคำพิพากษา	กต 4	การอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ในศาลปกครองสูงสุดและผลของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด																
กต 1	การยื่นคำฟ้อง คำให้การ คำคัดค้านคำให้การและการยื่นคำให้การเพิ่มเติม																								
กต 2	การแสวงหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และกำหนดวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง																								
กต 3	การนั่งพิจารณาคดี การอ่านคำพิพากษา หรือคำสั่งชี้ขาดคดีและผลของคำพิพากษา																								
กต 4	การอุทธรณ์ การพิจารณาอุทธรณ์ในศาลปกครองสูงสุดและผลของคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด																								
กต 3	การบังคับคดี																								
กต 5	ตัวอย่างคดี <table> <tr> <td>กต 1</td><td>คดีเกี่ยวกับการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>คดีเกี่ยวกับการละเลยต่อหน้าที่ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า</td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>คดีเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือความรับผิดชอบอันอื่นเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย</td></tr> <tr> <td>กต 4</td><td>คดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง</td></tr> <tr> <td>กต 5</td><td>คดีสิ่งแวดล้อม</td></tr> </table>	กต 1	คดีเกี่ยวกับการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย	กต 2	คดีเกี่ยวกับการละเลยต่อหน้าที่ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า	กต 3	คดีเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือความรับผิดชอบอันอื่นเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย	กต 4	คดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง	กต 5	คดีสิ่งแวดล้อม														
กต 1	คดีเกี่ยวกับการออกกฎ คำสั่ง หรือการกระทำทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย																								
กต 2	คดีเกี่ยวกับการละเลยต่อหน้าที่ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า																								
กต 3	คดีเกี่ยวกับการกระทำความผิด หรือความรับผิดชอบอันอื่นเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย																								
กต 4	คดีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง																								
กต 5	คดีสิ่งแวดล้อม																								
กต 6	คู่มือการใช้งาน Call Center ศาลปกครอง																								
กต 7	ขอรับแบบฟอร์มทางเครื่องรับโทรสาร (FAX) <table> <tr> <td>กต 1</td><td>แบบฟอร์มคำฟ้อง</td></tr> <tr> <td>กต 2</td><td>แบบฟอร์มคำให้การ</td></tr> <tr> <td>กต 3</td><td>แบบฟอร์มคำคัดค้านคำให้การ</td></tr> <tr> <td>กต 4</td><td>แบบฟอร์มคำให้การเพิ่มเติม</td></tr> <tr> <td>กต 5</td><td>แบบฟอร์มคำอุทธรณ์</td></tr> <tr> <td>กต 6</td><td>แบบฟอร์มคำแก้คำอุทธรณ์</td></tr> <tr> <td>กต 7</td><td>แบบฟอร์มคำร้อง/คำขอในเรื่องต่างๆ/ใบมอบฉันทะ/ใบมอบอำนาจ</td></tr> </table>	กต 1	แบบฟอร์มคำฟ้อง	กต 2	แบบฟอร์มคำให้การ	กต 3	แบบฟอร์มคำคัดค้านคำให้การ	กต 4	แบบฟอร์มคำให้การเพิ่มเติม	กต 5	แบบฟอร์มคำอุทธรณ์	กต 6	แบบฟอร์มคำแก้คำอุทธรณ์	กต 7	แบบฟอร์มคำร้อง/คำขอในเรื่องต่างๆ/ใบมอบฉันทะ/ใบมอบอำนาจ										
กต 1	แบบฟอร์มคำฟ้อง																								
กต 2	แบบฟอร์มคำให้การ																								
กต 3	แบบฟอร์มคำคัดค้านคำให้การ																								
กต 4	แบบฟอร์มคำให้การเพิ่มเติม																								
กต 5	แบบฟอร์มคำอุทธรณ์																								
กต 6	แบบฟอร์มคำแก้คำอุทธรณ์																								
กต 7	แบบฟอร์มคำร้อง/คำขอในเรื่องต่างๆ/ใบมอบฉันทะ/ใบมอบอำนาจ																								

เกี่ยวกับผู้เขียน

วัชร เพชรพรหมศร เจ้าของนามปากกา “วัชร สัจจะสารสิน”

นักคิดและนักเขียนเจ้าของรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี 2551 ปัจจุบันทำงานในตำแหน่งพนักงานคดีปกครอง สำนักงานศาลปกครอง เป็นงานหลัก และยังคงสร้างสรรค์วรรณกรรมเพื่อให้ข้อคิดแก่สังคมอย่างต่อเนื่อง

ศาลปกครองคืออะไร?

ทำไมต้องมีศาลปกครอง?

ระบบศาลคืออะไร?

ตุลาการศาลปกครองมาจากไหน ใครรู้บ้าง ?

ศาลปกครองและตุลาการศาลปกครอง ยึดโยงกับประชาชนหรือไม่?

คดีปกครอง คืออะไร?

ทุกคำถามมีคำตอบ

ศาลาหน้าศาล

สายด่วนศาลปกครอง 1355

www.admincourt.go.th